

ДИПЛОМ НЕГЕ САНДЫҚТА ЖАТАДЫ?

ОҒАН СЕБЕПТЕР КӨП. СОЛАРДЫҢ ЕҢ БАСТЫСЫ – «АЛАТАУ» ГАЗЕТІНІҢ ТІЛШІСІ ЗАРИНА БЫЖЫБЕК ҚОЗҒАҒАН ТАҚЫРЫП ДЕУГЕ БОЛАДЫ. ОЛ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРІНІҢ НАЗАРЫНА ҰСЫНҒАН СҰРАНЫС ЖОҚ МАМАНДЫҚТАРДЫ АҚЫЛЫ ЖҮЙЕДЕ ОҚЫТЫП, ЖҰМЫССЫЗДАР ҚАТАРЫН КӨБЕЙТПЕУ ТУРАЛЫ МӘСЕЛЕ. БАСҚАША АЙТҚАНДА ЖОҒАРЫ БІЛІМДІ МАМАНДЫҚТАРДЫ ДАЯРЛАУ ҚАЖЕТТІЛІГІ ЕЛІМІЗДЕГІ СҰРАНЫСҚА САЙ БОЛУ КЕРЕК. АВТОРДЫҢ АЙТУЫНША, МЕМЛЕКЕТТІК ТАПСЫРЫСПЕН МАМАНДЫҚ АЛЫП ШЫҚҚАН ЖАС, ЖҰМЫССЫЗ ҚАЛМАЙДЫ ДЕГЕН СЕНІМ.

Баян ТАҚАТАРОВА

Осы мақаладан кейін қолыма редакция қоржынына түскен мына бір жазбаны алып, қайта оқып шықты. Мақала жеке пікір болған соң кейбір тұстарына келіспегендіктен жарияланбады. Бірақ ондағы мәселе де «сандық түбінде сақталатын диплом» жайлы еді. Автордың айтуынша, көз майын тауысып оқыған жылдар нәтижесінде қолың жеткен дипломыңның бағасы құнды болғанымен мамандық бойынша жұмыс таппасаң – дипломыңның құны - құнсызданған теңгедей болып шыға келетіні...

Жасыратыны жоқ, арамызда «жоғары оқу бітірген дипломың болса болды, жұмыс табылады» деген адамды адастыратын екіжақты пікір бар. Мысалы, ол гуманитарлық мамандықтар бойынша оқыған адамға сәйкес мамандықтарға жарап жатуы мүмкін. Филология бітірсең журналист болуыңа болады дегендей. Ал гидрогеолог мамандығын бітірсең өз салаң бойынша орын жоқ болса - қайда барасың? Күнiндi көру үшін жұмысшы болып кете бересің... Сондықтан елімізге қажетті мамандықтарды ғана оқыту керек деген Зарина Быжыбектің пікірі орынды деп есептеймін.

Диплом неге сандық түбінде жатады деген сұрақтар төңірегінде көп себептерді атауға болады. Солардың ішінде:

1. Мамандықты мама таңдайды, бала соны оқиды.

2. Ел не дейді, масқара? – деп,

жай ғана аспаз немесе таксист болғысы келген баласын ата-ана үлкен университетке ақылы оқуға түсіреді. Нәтижесінде қызы ақыры аспаз болады, ұл – таксист болады.

Тағы бір мысал. Университетте оқу бітірерде студенттік тәжірибеден министрліктердің бірінен өтіп жатқан студент ондағы қызметкерлердің қызмет тәсіліне таңқалып, ойланып қайтты. Озық ойлы студент біздің қоғамдағы қозғалысымыздың шектеулілігі, ілгерілеушіліктің баяулығы осы екен ғой деген тұжырымға келді. Себебі онда профильді мамандар жоқ еді. Бәрі «аға-көкелерінің» арқасында жүргендер екеніне көзі жеткен студент өзінің жоғары білім ордасына «тәжірибеден өтті» деген жоғары балл жинап келгенде, оқытушылар риза болыпты. «Сен қалайша осыншама жоғары балл жинадың?» дегенде студент айтыпты ғой «ағашкалар мен тенгешкалардың арқасы» - деп. Сол айтпақшыдай, ол ары қарай жылжудың жолын да байқап келді. Қалтаңда «тенгешкалар» болса – қызметіңнің тағдыры шешілді дей бер... Өкінішке орай, оның ата-анасы жұмыссыздар, «тенгешкалары» жоқ, жұмысқа тұру қалай болары белгісіз күйде жүріп жатқан жағдайы бар...

Жоғары оқу орындарын бітіргендерден кейбір компаниялар жұмысқа аларда еңбек өтілін сұрайды. Дипломын кеше ғана алған жас түлекте қайдағы жұмыс өтілі? Сондықтан ғой «бухгалтерия и аудит» мамандығын бітіргендердің шығармашылыққа кетіп жатқандары... «Кетіп қалуға» төмен жалақы да әсер етпей қоймайды. Дипломды маманның алатын

ақшасы кеңсе сыпырушысының жалақысындай болса, ол басқа жұмысқа кетпей қайтсін!...

Ертеректе жиналған қағаздарымды ақтарып отырып бір қызықты дерек оқыдым. Авторы Камал Бұрханов, саясаттанушы (иманы салауат болсын!). «Үстіміздегі жылғы жаз айында Қызылорда облысындағы сайлаушылармен кездесу барысында 80 мың тұрғыны бар бір аудандағы «заңгер-кеңесшінің» орны босап, сол вакансия туралы газетке хабарландыру беріледі. Сонда... әлгі орынға ниет білдіріп, осы ауданның аумағында тұратын 300 заңгер өтініш түсіріпті. Ал осы 80 мың тұрғыны бар ауданда бір-ақ тоқар бар екен, оның өзі 80-ге келіп қалыпты...»

Бұл дегеніңіз бүгінде біздегі

техникалық және кәсіптік білім беруді жетілдіру керектігін білдіреді.

Сондықтан да мемлекет басшысы Қ.Тоқаев «Техникалық және кәсіптік білім беру жүйесін түбегейлі жаңғырту ісін бастау керек. Жауапты мекеменің бәрі және ең бастысы, жеке сектор бұл іске белсене араласуға тиіс. Бизнес бұл салаға көбірек келуі үшін техникалық және кәсіптік білім беретін ұйымдарға арналған мемлекеттік тапсырыс көлемі артады. Оның мөлшері де біркелкі болады. Бұған биыл бюджеттен қосымша 22 миллиард теңге бөлінеді. Бұл ретте әкімдерге зор жауапкершілік жүктеледі. Олар кәсіпкерлермен бірлесіп, аймаққа қажетті мамандықтар тізімін анықтауы керек. Сондай-ақ сұранысқа ие кадрлар даярлау үшін

колледждерге бағыт-бағдар беруі қажет», – деді. Президент еңбек адамына көңіл бөліп, жастардың кәсіби мамандық алуына жете талап қойып отыр. Нәтиже нені көрсетеді? Ол уақыт еншісінде дегенімізбен, сол жастардың болашақ жұмыс орны, яғни кәсіпорындары дүрілдеп жұмыс істеп тұрса, жұмыссыздық атымен жойылары сөзсіз.

Ресми деректерге сенер болсақ, біздің елімізде «заңгер» мамандығын жылына 200-дей адам бітіріп, қызметке солардың жартысы ғана орналаса алады екен. Олардың қатарында басқа да сала мамандары бар. Олай болса жұмыссыздар санын көбейтіп отырған мамандықтар бойынша оларды даярлау санын неге шектемесек? Бұл үлкен әлеуметтік – экономикалық мәні бар мәселе. Мамандық таңдауда қателеспес үшін кәсіптік бағдарды мектеп қабырғасында оқыту керек. Бәрімізге белгілі, ЖОО көбіне табыс жолын қуып, кейбір мамандық бойынша ақылы оқу түрін жүргізе береді. Ол өңірге қажет пе, қажет емес пе, оларды оқыту бағдарламасы да уақыт келе ескіретінін ескермейді.

Жұмыссыз жүрген жастар – халықтың ең әлжуаз, осал буыны. Олардың көңіл-күйіне жұмыссыздық өте қатты әсер етеді. «Ата-анамның үмітін ақтай алмай жұмыссыз жүргенім мынау» – деген сияқты күйзеліс, «табысым жоқ, ата-анам қалай көмектессем болар екен?» – деген дағдарыспен жүрген шақта көз келген ортаға түсіп, теріс жолға түсіп кететіндер бар. Жастар арасындағы радикалды діни ағымдарға кіріп кетіп немесе террористік топтарға түсіп кетушілік те осы жұмыссыздық шарасынан болуы әбден мүмкін. Өйткені ол топтар жастарды өз қатарына міндетті түрде ақша берумен тартады. Ал осыдан кейін қылмыс көбеймейді деймісіз?

Қалай десек те еліміздің өркендеуі үшін нағыз білікті мамандар қажет. Қоғам өзгерген сайын жаңа, сұранысқа ие мамандар керек болады. Олай болса, болашақ ел игілігіне жарамды мамандар қатары сиремесін. Сырттан іздемей, соларды өзіміз баптап өсіру өз міндетіміз.

ГАЗЕТТІҢ 29 НӨМІРІНІҢ 12-13 БЕТТЕРІНДЕ ЖАРИЯЛАНҒАН ҚКЕО-ТАЛДЫҚОРҒАН ЖШС-НЫҢ ЖАРИЯ ҰСЫНЫСЫН «АЛАТАУ» ГАЗЕТІ САЙТЫНАН ҚАЙТАРА ОҚИ АЛАСЫЗ.

БАСПАСӨЗ - 2025

«АЛАТАУ» қоғамдық-саяси газетіне
жазылу жүріп жатыр

ЖАЗЫЛУ БАҒАСЫ:

редакция арқылы

6 айға – 2 106 теңге.

қала және ауыл тұрғындары үшін "Қазпошта" арқылы

6 айға – 2636,40 теңге.

заңды тұлға үшін

6 айға – 4 172,48 теңге.

Жетісу облысы бойынша жазылуы индексі: 15534

Продолжается подписка

на общественно-политическую газету «АЛАТАУ»

ЦЕНА ПОДПИСКИ:

для городского и сельского населения через "Казпочту"

на 6 месяцев – 2 350,40 тенге.

для юридического лица

на 6 месяцев – 3 886,48 тенге.

Подписной индекс для других регионов РК: 65534

ҚЫСҚА ДА НҰСҚА

БАЙ ҚАЗАҚСТАНДЫҚТАР ҰШАҚ БИЛЕТІНЕ ҚАНША ЖҰМСАЙДЫ?

2025 жылы Қазақстаннан сатып алынған ең қымбат бизнес-класс әуе билеті 5,8 миллион теңге тұрып, Emirates компаниясының Астанада Сиднейге бағытындағы рейсіне тиесілі болды. Ал 2024 жылы ең қымбат билет Lufthansa компаниясының Астана – Виндхук бағытына 6,3 миллион теңгеге сатылған. Aviasales.kz зерттеуіне сүйенсек, биылғы жылы бизнес-класс билеттерінің орташа бағасы шамамен 200 долларға төмендеген. Анталья, Пхукет және Баку бағыттарына ұшу билеттері едәуір арзандаған.

ҚАЖЕТТІ КАДРЛАРДЫ ДАЙЫНДАУ ЖОБАСЫ

Жетісу облысының әкімі Бейбіт Исабаев БҰҰ-ның Қазақстандағы Халықаралық көші-қон ұйымы миссиясының басшысы Серхан Актопракпен кездесті. Кездесуде еңбек миграциясы, адами капиталды дамыту және өзара әріптестік мәселелері талқыланды. Облыс әкімі аймақтағы жұмыс күші жетіспеушілігі мен еңбек нарығындағы тепе-теңдікке тоқталып, мансап орталықтарының рөлін атап өтті. Талдықорғанда жұмысшы мамандарды тәжірибеден өткізетін орталық салу жоспарланып отыр. Серхан Актопрак жастарды техникалық мамандықтарға дайындайтын STEM Хаб құруды ұсынды. Бұл пилоттық жоба болашақта еліміздің өзге өңірлеріне таратылуы мүмкін.

«ҚАЗСУШАР» ФИЛИАЛДАРЫ 524 ЖАҢА АРНАЙЫ ТЕХНИКА АЛДЫ

Вегетация кезеңінің тұрақты өтуін қамтамасыз ету үшін «Қазсушар» филиалдары 524 жаңа арнайы техника алды. Су ресурстары және ирригация министрлігі еліміз бойынша «Қазсушар» РМК филиалдарын жаңа арнайы техникалармен қамту жұмысын жалғастырып жатыр. Бүгінге дейін кәсіпорын филиалдары 524 автокөлік пен құрал-жабдық алды.

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ БҰҰ БАС ХАТШЫСЫ АНТОНИУ ГУТЕРРИШПЕН КЕЛІССӨЗ ЖҮРГІЗДІ

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев пен Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас хатшысы Антониу Гутерриш Қазақстан Үкіметі мен Ұйым арасында БҰҰ-ның Орталық Азия мен Ауғанстанға арналған орнықты даму мақсаттары жөніндегі өңірлік орталығын құру туралы келісімге қол қою рәсіміне қатысты.

3 МИЛЛИОННАН АСТАМ АТА-АНА ЖЕКЕ КЕҢЕС АЛДЫ

Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталықтарында 3 миллионнан астам ата-ана көмек алды – сауалнама нәтижелері жарияланды. 2023 жылдан бастап барлық білім беру ұйымдарында «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасы аясында Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталықтары жұмыс істейді. Бұл орталықтардың басты мақсаты – мектеп пен отбасы арасындағы диалогты күшейту, ата-аналардың бала тәрбиесіне қатысуын арттыруға ықпал ету. Аталған уақыт аралығында орталықтарда 326 мыңнан астам дәріс өткізілді. 3 миллионнан астам ата-анаға жеке кеңес беріліп, көмек көрсетілді, деп хабарлайды ҚР Оқу-ағарту министрлігі.

АБАЙЛАҢЫЗ

70 000 теңге төлем туралы хабарламаға сенбеңіз! Әлеуметтік желілер мен мессенджерлерде 1949 бен 2010 жылдар аралығында туған Қазақстан азаматтарына 70 000 теңге көлемінде төлем беріледі деген ақпарат тарап жатыр. Алайда, бұл мәліметті ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі бұл ақпаратты ресми түрде жоққа шығарды. Ведомство мұндай әлеуметтік көмек түрі мүлде қарастырылмағанын мәлімдеді. Сонымен қатар, таралып жатқан сілтемелерге өту - азаматтардың жеке деректерін иемденуге бағытталған алаяқтардың әрекеті болуы мүмкін. Сондықтан азаматтарға мұндай жалған ақпаратқа сенбеуге және күмәнді сілтемелерге өтпеуге кеңес беріледі.

ЖАҢБЫРДЫҢ ӘСЕРІ

Кербұлақ ауданы, Сарыөзек ауылында қатты нөсер жауын салдарынан сай-саладан аққан жаңбыр суынан бірнеше көше аулаларын су басты, - деп хабарлайды ТЖД. Құлжабай би көшесіндегі су өткізу құбыры ағынды су көлеміне төтеп бере алмай, су жол үстімен өткен. Уәлиханов, Молдағұлова, Қайсенов және Құлжабай би көшелерінде жалпы 48 аула, оның ішінде 8 тұрғын үйдің ішіне су кірген. Үйлерге су кіру себебі - іргетастың төмендігі.

(Ақпараттар ашық дереккөздерден алынды)

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ САНАҒЫНА 20 МЫҢ ЖЕКЕ ШАРУА ҚОЖАЛЫҒЫ ҚАМТЫЛМАҚ

1 тамыздан бастап Қазақстанда Ұлттық ауыл шаруашылығы санағы басталды. Бұл туралы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросының Жетісу облысы бойынша департаментінің басшысы Мұрат Букенов мәлімдеді.

Оның айтуынша, ауыл шаруашылығы санағы – он жылда бір рет өткізілетін маңызды мемлекеттік науқан ғана емес, сонымен қатар халықаралық деңгейдегі іс-шара. Мұндай ауқымды науқанды биыл Қырғызстан, Өзбекстан, Әзербайжан және басқа да елдер қолға алған.

Жетісу облысы бойынша биылғы санаққа жалпы 744 ауыл шаруашылығы кәсіпорны мен шамамен 20 мың жеке шаруа қожалығы қамтылады. Науқан екі кезеңмен өтеді. Бірінші кезең – 1 тамыз бен 31 тамыз аралығында онлайн форматта sanaq.gov.kz порталында ұйымдастырылады.

Сауалнамаға қатысу үшін азаматтар ӘЦҚ, SMS немесе eGovMobile қосымшасы арқылы авторизациялана алады. Порталда ұйымдасқан ауыл шаруашылығы құрылымдарына арналған – 2-АҚШ және жеке қосалқы шаруашылықтарға арналған – 3-ЖҚШ атты екі түрлі сауалнама нұсқасы қолжетімді.

«АЛАТАУ-АҚПАРАТ»

МАЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ САЛАСЫНА ЦИФРЛЫҚ БАҚЫЛАУ ЕНГІЗІЛУДЕ

Жетісу облысында мал шаруашылығы саласында цифрлық шешімдерді енгізу жұмыстары белсенді түрде жалғасуда. Қазіргі таңда электрондық базаға шамамен 3 млн бас ауыл шаруашылығы жануары енгізілген. Мал иелері «TortTulik» мобильді қосымшасы арқылы өз жануарларын тіркеп, ақпаратты жаңартуда. Ал ветеринариялық мамандар «Vet-Mobile» арнайы жүйесін қолданып, өз жұмысын айтарлықтай жеңілдетіп, жеделдетуде.

2025 жылғы тамыздағы жағдай бойынша бірыңғай базада 3,4 млн-нан астам мал басы тіркелген. Биылғы жылға арналған төлдерді сәйкестендіру жоспары 101%-дан аса орындалды.

Мемлекет басшысының тапсырмаларын іске асыру аясында 2024 жылы облыста 26 блок-модульдік ветеринариялық пункт орнатылып, пайдалануға берілді. Осы жылы тағы 17 блок-модульдік мобильді ветеринариялық пункт сатып алынды. Сонымен қатар биологиялық қалдықтарды жоюға арналған заманауи құрал-жабдық - автоинсинераторлар сатып алынды.

Аталған шаралардың нәтижесінде Жетісу облысында эпизоотиялық ахуал тұрақты деңгейде сақталып отыр. Бұл мал шаруашылығының одан әрі дамуына сенімді негіз қалыптастырады.

ӨЗ ТІЛШІМІЗ

«КӨКСУ» ШЕКАРА БӨЛІМШЕСІНДЕ ПРОФИЛАКТИКАЛЫҚ КЕЗДЕСУ ӨТТІ

ҚР ҰҚК Шекара қызметі Жетісу облысы бойынша департаментінің «Көксу» шекара бөлімшесінің жеке құрамымен Сарыөзек әскери тергеу бөлімінің тергеушісі капитан Х.Ысқақ «Қылмыстық құқық бұзушылықтардың алдын алу» тақырыбында кездесу өткізді.

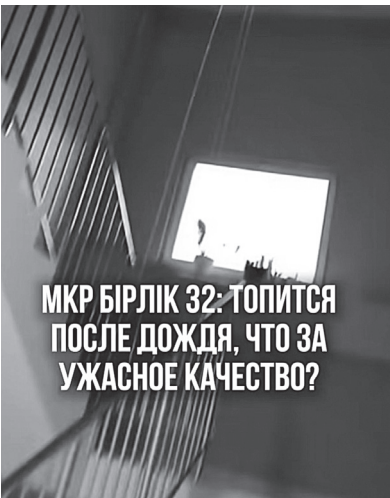
Іс-шара барысында әскери қызметшілерге қылмыстық құқық бұзушылық түрлері, олардың салдары мен жауапкершілік шаралары туралы кеңінен түсіндіріп, құқықтық сауаттылықты арттыруға бағытталған нақты мысалдар келтірді. Сонымен қатар қызметтік тәртіпті сақтау, жеке құрам арасындағы әдеп нормалары мен заңға бағынудың маңыздылығы туралы айтты.

Мұндай профилактикалық іс-шаралар әскери ортадағы құқық бұзушылықтардың алдын алуға, жеке құрамның құқықтық мәдениетін арттыруға және жауапкершілік сезімін қалыптастыруға ықпал етеді.

ҚР ҰҚК Шекара қызметі
Жетісу облысы бойынша департаменті

ЖАҢА ҮЙ, ЕСКІ МӘСЕЛЕ: БІРЛІК ЫҚШАМ АУДАНЫ ТҰРҒЫНДАРЫ ШАҒЫМДАНУДА

Талдықорған қаласындағы «Бірлік» шағын ауданында орналасқан №32 үйдің тұрғындары жаңа пәтерлерге кіргеніне көп уақыт өтпей жатып, құрылыс сапасына байланысты елеулі шағымдар айтуда. Сенбі күні жауған жауыннан кейін үйдің шатырынан су ағып жатқанын пәтер тұрғыны видеоға түсіріп әлеуметтік желіге жариялаған. Жазбаға пікір қалдырған тұрғындардың айтуынша, одан бөлек, пәтерлерде ламинаттар көтеріліп, қабырғалар жарылған.

Бұл үй биыл 3 сәуірде мемлекеттік тұрғын үй қорынан әлеуметтік жағынан осал санаттағы азаматтарға кезек тәртібімен берілген болатын. Тұрғындар көп жылдан бері пәтер кезегінде тұрып, ақыры өз баспаналарына қол жеткізгенімен, құрылыс сапасы көңіл көншітпей отырғанын айтады.

Мәселе бойынша «Талдықорған қаласының тұрғын үй қатынастары бөлімі» ММ ресми мәлімдеме жасап, №32 үйдің 2025 жылғы 28 ақпандағы №162 қаулыға сәйкес «Объектілерді салу компаниясы» корпоративтік қорынан ведомство теңгеріміне алынғанын хабарлады. Құрылыс жұмыстарын жүргізген мердігер – «Exclusive Construction» ЖШС. Қазіргі уақытта бұл компанияға ақауларды жою және қалпына келтіру бойынша шұғыл шара қабылдау туралы хабарлама жолданған. Ведомство жөндеу жұмыстары жуық арада басталатынын жеткізді.

Дегенмен, тұрғындар тарапынан наразылық басылар емес. Олар сапасыз салынған үй үшін құрылыс компаниясын жауапқа тартуды, тәуелсіз сараптама жүргізуді және барлық кемшіліктердің толық әрі сапалы жөндеуін талап етуде. «Бюджет қаржысына осындай сапасыз үй салу – мемлекетке, халыққа жасалған қастандықпен тең» дейді кейбір тұрғындар.

Гүлнұр БАЙМҰХАН

Сурет әлеуметтік желіден алынды

В АЛМАТЫ ОТКРЫЛСЯ РЕГИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР ООН

В Алматы состоялось официальное открытие Регионального центра ООН по целям устойчивого развития. На церемонии выступили президент Казахстана Касым-Жомарт Токаев и генеральный секретарь ООН Антониу Гутерриш, сообщает [Orda.kz](#).

Токаев поблагодарил Гутерриша за визит и отметил, что центр ООН в Алматы — важный шаг для всего региона. По словам президента, центр не будет дублировать работу других организаций, а сосредоточится на реальных нуждах региона, включая такие проблемы, как экологические катастрофы Арала и Каспия. Казахстан планирует провести региональный экологический саммит в 2026 году. Антониу Гутерриш в своём выступлении назвал Казахстан «символом мудрости» и «страной, которая строит мосты». По его словам, открытие центра — это начало новой главы для региона.

ДЕФИЦИТ КАДРОВ РЕГИОНА БУДУТ РЕШАТЬ СОВМЕСТНО

Жетісу посетил глава Миссии Международной организации по миграции ООН в Казахстане Серхан Актопрак, являющийся также координатором по Центральной Азии, передает [Vestnik19.kz](#) со ссылкой на пресс-службу областного акимата.

Представителя ООН и возглавляемую им делегацию встретил аким области Жетісу Бейбит Исабаев, который кратко ознакомил гостей с социально-экономическим развитием региона. Он особо уделит внимание вопросам регулирования трудовой миграции и нехватки кадров в ряде отраслей.

Подняв тему практического обучения рабочих кадров, Серхан Актопрак предложил создать в регионе STEM-хаб, который мог бы готовить молодежь до поступления в вузы. Основная цель идеи — повысить интерес молодых людей к техническим специальностям.

Стороны договорились о совместном создании в Жетісу Центра подготовки рабочих, который должен стать первым пилотным проектом подобного рода с международным участием. Как указывается, в случае успешной реализации намеченного, то этот опыт будет распространен и в других регионах страны.

КАРАТАЛЬСКИЙ РАЙОН

ПОБЕДИТЕЛИ КОНКУРСА «МЕРЕЙЛІ ОТБАСЫ-2025»

В Каратальском районе прошла церемония награждения победителей конкурса «Мерейлі отбасы-2025».

Цель данного конкурса — популяризация семейных ценностей, пропаганда положительного примера семьи и брака, повышение статуса казахстанской семьи, а также воспитание подрастающего поколения в духе добра и гуманизма. В этом году на районный этап конкурса поступили заявки от 38 семей, и по решению комиссии были определены победители.

▼ С поздравительной речью к участникам обратился заместитель акима Каратальского района Онгаров Айбек Нургазыулы, который вручил награды победителям. По итогам конкурса: Гран-при завоевала семья Биболовых (семья железнодорожников).

I место — семья Абылхановых (семья, работающая в сфере искусства и культуры).

II место — семья Омиралиевых (семья, трудящаяся в сфере образования и воспитания).

III место — семья Телгараевых (творческая семья, работающая в культурной сфере). Кроме того, за активное участие семья Нусипкожановых была награждена Благодарственным письмом акима района.

(Источник :TINFO Служба новостей)

ТАЛДЫКОРГАН

ВЗРЫВ В ДОНЕРНОЙ УДАЛОСЬ ПРЕДОТВРАТИТЬ

6 августа в микрорайоне Каратал города Талдыкоргана загорелась донерная контейнерного типа, сообщает [Zakon.kz](#).

По информации пресс-службы МЧС РК, оперативно прибывшие спасатели не допустили распространения огня, потушив его на площади 30 кв. м. «Также пожарные вынесли из огня два газовых баллона объемом 50 л. Пострадавших нет», — говорится в сообщении. Как уточняется, причина пожара устанавливается.

КОРОТКО ОБО ВСЕМ

ГАЗОТУРБИННУЮ СТАНЦИЮ СТРОЯТ В ТЕКЕЛИ

Она обеспечит население дополнительной электро- и теплоэнергией. Сейчас в городе горняков полным ходом идёт подготовка к отопительному сезону, передает корреспондент «24KZ».

Текелйский энергокомплекс построили в 1950-х годах. И до сих пор он бесперебойно обеспечивает город электричеством и теплом. Капитальный ремонт котлов здесь проводят каждые четыре года.

В этом году решили расширить предприятие и начали строительство газотурбинной станции. Здесь не меняли трубы около 40 лет. Думаю, в городе станет гораздо лучше: идёт благоустройство, меняют коммуникации, ставят площадки. Если ещё и дороги сделают — будет замечательно - говорят старые жители города. Общая протяжённость теплосетей в Текели — 79 километров. В целом по области уже заменено 11 километров теплосетей из запланированных 16. А для успешного прохождения зимнего сезона бюджетным организациям требуется 293 тысячи тонн угля. Заготовлено — 290 тысяч тонн.

В ЖЕТИСУ ПРОХОДЯТ КУЛЬТУРНО-ДУХОВНЫЕ МЕРОПРИЯТИЯ «ҰЛЫ ДАЛАНЫҢ – ҰЛЫ АБАЙЫ»

В области Жетісу по инициативе Ассамблеи народа Казахстана при поддержке этнокультурных объединений, Советов матерей и аксакалов проходят культурно-духовные мероприятия, посвящённые наследию великого поэта и просветителя Абая Кунанбаева. Жители региона смогли глубже познакомиться с творчеством Абая и вновь переосмыслить его вклад в будущее нации. Также в социальных сетях стартует челлендж под хэштегом Ұлы Абай елденері, в рамках которого участники читают стихи Абая наизусть и делятся видеозаписями. В общественных местах города проводились опрос населения для оценки уровня знаний о наследии Абая. Активным участникам были вручены памятные подарки. По словам организаторов, данный проект стал ярким примером укрепления духовного единства и уважительного отношения к национальному наследию в многоэтническом обществе.

НОВЫЕ ВОДОХРАНИЛИЩА ПОСТРОЯТ СРАЗУ В ПЯТИ РАЙОНАХ ОБЛАСТИ ЖЕТИСУ

Чтобы укрепить водную независимость и расширить площадь орошаемых земель, в области предусмотрено строительство новых водохозяйственных объектов, как в Аксуском, Ескельдинском, Панфиловском, Алакольском и Коксуском районе - сообщает [Vestnik19.kz](#)

По каждому из объектов на сегодняшний день ведутся работы по разработке технико-экономического обоснования за счет местных бюджетов. Следующим этапом станет подготовка проектно-сметной документации и реализация строительных работ. Вопрос финансирования находится на согласовании с министерством водных ресурсов и ирригации. Это шаг в сторону устойчивого развития агропромышленного комплекса региона в условиях изменения климата и дефицита воды по всей планете.

ПРАВИТЕЛЬСТВО РК ОБЕЩАЕТ КОНТРОЛИРОВАТЬ ЦЕНЫ В «МАГАЗИНАХ У ДОМА»

Будет усилен контроль за ценами и надбавками в мелких торговых точках, сообщает [Orda.kz](#). Об этом на заседании правительства рассказал министр торговли и интеграции Арман Шакалиев. «Мы переходим к усилению контроля за 15-процентной торговой надбавкой на социально значимые продовольственные товары. Параллельно реализуется модуль анализа цен на СЗПТ, позволяющий принимать эффективные управленческие решения», - подчеркнул министр.

Параллельно этому запускается пилотный проект по предоставлению продовольственных ваучеров получателям адресной социальной помощи. Пока пилотный проект планируется провести в городах Акколь, Кокшетау и Павлодар с участием порядка пяти тысяч получателей АСП.

ГРАНТЫ 2025: ПОЛНЫЙ СПИСОК УЖЕ ГОТОВ

Республиканская комиссия по присуждению государственных образовательных грантов завершила свою работу, сообщает [Qaz365.kz](#). В этом году на участие в конкурсе поступило около 113 тысяч заявлений. Наибольшим спросом среди абитуриентов пользовались направления «Педагогические науки», «Инженерные, обрабатывающие и строительные отрасли», а также «Информационно-коммуникационные технологии». Процесс зачисления абитуриентов в вузы завершится до 25 августа 2025 года. Министр науки и высшего образования РК Саясат Нурбек пожелал будущим студентам успехов в учебе и отметил, что присуждение грантов — это первый важный шаг на пути к профессиональной реализации.

(Все материалы взяты из открытых источников)

ЕСКЕЛДІ АУДАНЫ

Гүлнұр ЕРМҰХАНҚЫЗЫ

2017 жылғы 31 қазандағы Қазақстан Республикасы Үкіметінің №689 қаулысымен ресми түрде мерекелер тізіміне енгізілген Құрылысшылар күні жыл сайын тамыз айының екінші жексенбісінде атап өтілетінін баршамыз білеміз. Елдің көркеюіне атсалысып жүрген құрылысшылардың мерекелік күні тек құрылысшылар үшін емес, елді мекеннің өңсесін көтеріп, өңірлердің көркеюіне үлес қосатын барлық азаматтардың марапатқа, қошеметке бөленетін уақыты. Осы орайда олардың мерейін асқақтату, оқырманға нағыз еңбек адамдарын насихаттау мақсатында мереке иелеріне газеттен бір бет арнадық.

Қоғамның іргетасын ұстап тұрған мамандық иелері – құрылысшылар екеніне еш күмән жоқ. Қала көркін келтіріп, ауыл ажарын ашып, жаңа өмірге жол салатын бұл мамандық иелерінің еңбегі – тас пен бетоннан да берік, болашаққа бағытталған асқақ миссия. Біз құрылыс саласында 9 жылдан бері тынымсыз еңбек етіп келе жатқан, өз ісіне адал, тәжірибелі маман, туған мекені Ескелді ауданында жер үйлердің құрылысына қарқынды әсер етіп жүрген – Наиль Назирұлымен тілдесіп, сырлы сұхбат жүргіздік.

«АЛАТАУ»: Құрылыс саласындағы еңбек жолыңызды қалай бастадыңыз? Негізгі мамандығыңыз осы саламен тікелей байланысты ма? Жоғары білімді қай оқу орнынан алдыңыз?

– Құрылыс алаңындағы алғашқы қадамды осыдан тура 9 жыл бұрын, 22 жасымда бастадым. Әрине, бастапқыда көпшілігіміз секілді мен де өзгелердің қол астында жалдамалы жұмысшы болдым. Туған жерім – Ескелді ауданында құрылыс нысандарында түрлі жұмыстар атқарып, көптің бірі болып еңбек еттім. Үй салып, темір балқытып, сым тартып, әр қадамды тәжірибе жинауға арнадым. Негізгі мамандығым да құрылыс саласымен тікелей байланысты. Электрик және дәнекерлеу ісі бойынша білім алып, Жетісу облысындағы оқу орындарында кәсіби даярлықтан өттім. Бұл менің өмірлік таңдауым болды десем, артық айтқандық емес.

«АЛАТАУ»: Құрылыс барысында үлкен қателіктерге жол беріп, өкінген сәттеріңіз болды ма? Жалпы қандай қиындықтарға тап болдыңыз? Ал құрылысшының жалақысы отбасы асырауға жеткілікті ме?

– Шүкір, тоғыз жылдың ішінде Алланың қалауымен бірде-бір рет ауыр қателікке ұрынған емеспін. Өз ісіме жауапкершілікпен қарауға тырысамын. Қазір қарап отырсаңыз, кейбір жаңадан бой көтеріп жатқан тұрғын үйлердің сапасы сын көтермейді. Төбесінен су ағып, қабырғасы сыз тартып, жарыла бастайды. Мұның бәрі жұмысты жүрдім-бардым істегеннің, тек уақыт қуып, сапаны елемегеннің салдары деп білемін. Ал мен үшін әр салынған қабырға – адал еңбектің көрінісі, ол жерде біреудің отбасы өмір сүреді, демек, біз соған лайықты жағдай жасап беруіміз керек.

Жалақы мәселесіне келсек, иә, бұл бәріміздің жанымызға батып жүрген ортақ проблема. Қанша тырысып, көп ақша тапқандай болсақ та, күнделікті тіршіліктен артылмайды. Өзіміз мектепке де жетпеген екі кішкентай балам бар. Оларды өсіріп-жетілдіру, жақсы өмір сыйлау – басты арманым. Кейде, менің жағдайым осылай болса, 4-5 баласы бар басқа құрылысшылар қалай өмір сүріп жүр екен деп ойға шомам.

Көпшілік сырттай қарағанда, «құрылыста ақша көп» деп ойлайды. Бірақ шындығында, сапалы әрі уақытында бітетін әр жоба үшін біз қаншама мамандық жұмылдырамыз, олардың барлығына жалақы төлеу керек. Жалақымыз – сол қаржының ішінде бөлініп берілетін үлес қана.

Шетелде екі жыл жұмыс істеп көргенмін. Сонда құрылысшы мамандарға деген құрмет пен төленетін еңбекақы біздікінен әлдеқайда жоғары екенін байқадым. Ал бізде, маусымаралық уақытта сұраныс

ҚҰРЫЛЫСШЫ – ЕЛ ДАМУЫНЫҢ ІРГЕТАСЫН ҚАЛАУШЫ

ҚҰРЫЛЫСШЫ МАМАНДЫҒЫ – ЕЛІМІЗДЕГІ ЕҢ МӘРТЕБЕЛІ, ЕҢ ҚАЖЕТТІ ЖӘНЕ ЕҢ ҚҰРМЕТТІ КӘСІПТЕРДІҢ БІРІ. БҰЛ САЛАДА ЕҢБЕК ЕТЕТІН АЗАМАТТАР ҚОҒАМ ӨМІРІНІҢ ӘР САЛАСЫНА ҮЛЕС ҚОСЫП, ЕЛ ИГІЛІГІНЕ БАҒЫТТАЛҒАН ӘЛЕУМЕТТІК МАҢЫЗЫ ЗОР ІРІ ЖОБАЛАРДЫ ІСКЕ АСЫРЫП КЕЛЕДІ. ҚҰРЫЛЫСШЫЛАРДЫҢ ҚАЖЫРЛЫ ЕҢБЕГІНІҢ АРҚАСЫНДА ЖАҢА ҒИМАРАТТАР БОЙ КӨТЕРІП, ЗАМАНАУИ МЕКТЕПТЕР, АУРУХАНАЛАР, ТҰРҒЫН ҮЙЛЕР МЕН ЖОЛДАР САЛЫНЫП, ХАЛЫҚ ИГІЛІГІНЕ БЕРІЛІП ЖҮРГЕНІН КҮНДЕЛІКТІ ЖАҢАЛЫҚТАРДАН АҒҒАРУҒА БОЛАДЫ.

жоғары болады. Ал қыста мұнда ірі объектілер азаяды, жұмыс қиындай түседі ғой. Менің ойымша, құрылыс – жай ғана жұмыс емес, бұл – елге қызмет ету. Себебі біз тұрғызған әр ғимарат – біреудің шаңырағы, бір ұжымның жұмыс орны. Қоғам бізді қарапайым жұмысшы деп емес, қажырлы еңбектің иесі, маман иесі ретінде бағаласа екен деймін.

«АЛАТАУ»: Сіз үшін нағыз құрылысшы қандай адам болуы керек?

– Сөзімді «құрылыс – бұл еңбек емес, ерлік» деген ұстаныммен бастайын. Бұл бағыт, жалпы мамандық - әрбір кірпішімен өмірге қызмет ететін сала десем де болады. Менің пайымымша, нағыз құрылысшы – қиындықпен бетпе-бет келуге дайын адам болуы тиіс. Ол тек құрылыс нысаны емес, өз болашағын, ұрпағының ертеңін де тұрғызып жатқанын терең сезіне алатын жан болғаны абзал деп ойлаймын. Қиыншылыққа төтеп бере алатын, сөзіне де, ісіне де берік адам ғана құрылысшы бола алады. Бұл салада тек кәсіби шеберлік жеткіліксіз. Мықты мінез, төзімділік пен жауапкершілік қатар жүруі керек.

Өзімнің қоластымдағы қызметкерлеріме де осы ұстаныммен жұмыс жасауын міндет етемін. Себебі, біздің қолымыздан тұрғызылатын ғимараттар кейін табиғаттағы апаттық жағдайлар орын алған кезде тірі жанға залалын тигізбеуі керек. Қазір саны бар, сапасы жоқ түрлі құрылыс нысандарын көріп жүрміз ғой күнделікті өмірде. Менің ойымша, мұндай өз саласына, жұмысына салғырт қарайтын жұмысшыларды құрылысшы деп атауға келмейді. Нағыз маман бесаспап болуы тиіс.

Құрылысшылар күні құтты болсын!

«АЛАТАУ»: Жұмыстың жауапкершілігі мен жүгі ауыр ма? Қиын сәттерде жұмыс істеуге не күш береді?

– Құрылыс физикалық еңбек қана емес, үлкен интеллектуалды жауапкершілік. Әр ғимарат – инженерлік есеп, дәлдік, бақылау және тәжірибе үйлесімінің нәтижесі. Білікті адам үшін алынбайтын қамал жоқ деген бар емес пе. Бұл саланың жүгі ауыр болғанымен, менің ойымша білімді адам үшін барлық ауыртпашылықты еңсеруге үлкен жауапкершілік пен халықтың сенімі жігер беретін шығар. Басқа құрылысшыларды білмедім, бірақ қиын сәттерде маған күш беретін – өзіме деген сенім және алдыма қойған мақсатым. Адам мақсатына сенсе, кез келген қиындықтан өте алады.

«АЛАТАУ»: Келесі сұрағым, құрылыстың әр кірпішінде адамның өмірі жатыр дейді. Сіз бұл пікірмен келісесіз бе?

– Толық келісемін. Бір ғана шеге, бір

кірпіш дұрыс қойылмаса – оның арты үлкен қауіпке айналуы мүмкін. Сондықтан мен әр нысанға өз үйім сияқты қараймын. «Құрылыстың әр кірпішінде – бір адамның тағдыры жатыр». Бұл тек теңеу сөз емес, ол менің өмірлік ұстанымым.

Құрылыс саласы экономиканың басты қозғаушы күші. Елдің экономикалық қуаты мен әлеуметтік тұрақтылығы тікелей осы саланың даму деңгейіне байланысты. Қазіргі таңда елімізде құрылыс материалдарын өндіретін кәсіпорындар ашылып, отандық өнімдер нарыққа жол тартуда. Бұл – құрылыс саласының қарқынды дамуының айқын дәлелі ғой.

«АЛАТАУ»: Сіз бұл сөздер арқылы, әрбір салынған қабырға, қаланған кірпіш – адамдардың ертеңгі қауіпсіздігі мен жайлы өмірі үшін жауап береді дегенді алға тартып отырсыз. Сондықтан құрылысшы жұмысы тек еңбек емес, аманат жүктелген қасиетті іс дейсіз ғой. Онда өз еңбегіңіздің ел үшін маңыздылығын қалай сезінесіз?

– Иә, әрине жоғарыдағы сөзім арқылы біздің өзге өмірлер үшін жауапты екенімізді толық жеткізе алдым деп ойлаймын. Еліме еңбегімді сіңіру – мен үшін үлкен мәртебе. Қарапайым ауыл баласы болып өскесін, біз үшін халықтың ризашылығын алу үлкен мәртебе, еңбегімнің еленгенін көрсетеді. ТДО «Smart Stroy Group 2050» құрылғалы үш құрылтайшының бірі ретінде, біріншіден қолымыздан шыққан үйлердің сапасы мен біздегі мамандардың қауіпсіздігі үшін жауаптымын деп санаймын. Ал кейінгі міндетім өз білгенімді пайдаланып, ел үшін аянбай тер төгу. Еңбегімнің ел игілігіне жарауы – үлкен бақыт. Өзімнің білімім мен тәжірибемді туған елімнің дамуына арнау азаматтық парызым.

«АЛАТАУ»: Құрылыс алаңындағы татулық пен командалық жұмыс қаншалықты маңызды деп ойлайсыз?

– Бір кірпіштен қабырға қаланса, бірлікпен ғана қала бой көтереді емес пе. Командалық жұмыс – құрылыс алаңының жүрегі, басты тетігі дер едім. Құрылыс алаңындағы татулық пен түсіністік табыстың көпілі. Жұмыс алаңында әр қызметкер маңызды рөл атқарады. Біз бір

отбасыдаймыз. Бір адам кешіксе, бүкіл процесс тоқтап қалуы мүмкін. Сондықтан өзара сенім мен ұйымшылдық басты қағидамыз. Онсыз қандай деңгейдегі жұмыс болса да алға баспайды. Оны 9 жылдық еңбегімнің барысында терең ұғына білдім.

Нақты штатта он шақты тіркелген маман болса, 7-8 айлық сезон кезінде 50-60 қызметкерді жалға алып, жұмыспен қамтып отырмыз. Солардың барлығының бойында татулық пен әрдайым ілгері қозғалу бар деп айта аламын.

«АЛАТАУ»: Егер уақыт кері жылжыса, тағы да осы мамандықты таңдар ма едіңіз?

– Өмірде бір рет таңдалған жол – әркім үшін сынақ алаңы деп айтатындар бар ғой. Бірақ бұл жолды жүрегімнің үнімен таңдадым. Уақытты артқа қайтарар болсам да, дәл осы мамандықты қайта таңдар едім. Себебі, жұмысым өзіме өте ұнайды. Қанша ауыр жұмыс кезінде шаршасаң да, нәтиже шыққандағы қуаныш бәрін ұмыттырады. Қала көркін көргенде, өзің салған ғимаратты алыстан танығанда соның бәрі еңбегіңнің өтеуі емей мемене.

«АЛАТАУ»: Тамаша жауап. Осыдан ақ, өз жұмысың жанымен сүйіп атқаратын маман десек те болады. Алдағы мерекеге байланысты әріптестеріңізге қандай жылы лебізіңізді білдіресіз?

– Құрылысшылар – тіршіліктің тірегі. Барша құрылысшылар қауымына зор денсаулық, қажымас қайрат, отбасына амандық, еңбекте табыс тілеймін. Еліміз аман, жұртымыз тыныш болсын! Біз салған нысандар болашақ ұрпақтың жарқын өміріне қызмет ете берсін деймін. Осы мерекеге орай барлық құрылыс саласы қызметкерлерін шын жүректен құттықтаймыз! Ігі істеріңіз әрдайым жемісті болып, еліміздің гүлденуіне қосқан үлестеріңіз арта берсін!

«АЛАТАУ»: Наиль аға, алтыннан қымбат уақытыңызды бөліп, өңіме-лескеніңізге рахмет. Сізді де алдағы кәсіби мерекеңізбен құттықтаймын. Еңбекте тек табысты болуыңызға тілектеспін!

P.S.: Құрылысшы – аса жауапты және күрделі мамандық. Олардың жұмысы – ғасырлар бойы сақталатын мұра. Бүгінде өңірлерде салынған заманауи нысандар тек архитектуралық көрік беріп қана қоймай, экономикалық, әлеуметтік, мәдени дамуға, сондай-ақ туризмнің өркендеуіне жол ашады. Сондықтан да құрылысшы – ел болашағына жол ашатын, өркениет негізін қалаушы нағыз маман.

Вахитов Наиль Назирұлы – бүгінде тек құрылыс нысандарын ғана емес, болашаққа сенімді жол салып жүрген азамат. Оның еңбекке деген көзқарасы, адамгершілігі мен жауапкершілігі – барлық жас маманға үлгі боларлық. Мұндай азаматтар – елдің тірегі, қоғамның сүйеніші деп айтсақ та болады.

Мұрат КҮМІСБЕК

Аталған шара 1–10 тамыз аралығында Талдықорған қаласында өтуде. Бұл бастаманы Жетісу облысы Қазақстан халқы Ассамблеясы, этномәдени бірлестіктер, Аналар мен Ақсақалдар кеңесі, шығармашыл жастар мен бірқатар қоғамдық ұйымдар бірлесе қолға алған. Сондай-ақ шараға облыстық мәдениет, архивтер және құжаттама басқармасы, «Абай» мейрамханасы, «Jetisy jastary» KMM, «AMANAT» партиясы және оның жастар қанаты – «Жастар рухы» ұйымдары белсенді атсалысуда.

МАҚСАТ – ҰЛЫ МҰРАНЫ ҰРПАҚ САНАСЫНА СІҢІРУ

Журналистер үйінде осыған байланысты өткен баспасөз мәслихатында (екіншіше орай, бұл шараға біз шақырылмадық) «Қоғамдық келісім» KMM басшысы Еркебұлан Ақболов пен «Қазақ мәдениеті мен салт-дәстүрі» қоғамдық қорының төрағасы Серікбол Шынбаев онкүндіктің негізгі бағыттарын таныстырды, - деп жазады «Jetisy» газеті 31 шілдедегі санында.

Осындай тарихи маңызы зор шараға біздің – «Алатау» газетінің өкілдерін шақырмау мәдениеттілік пен кәсіби этикаға сай келмейді. Біз – Абайдың рухани мұрасын құрметтейтін, оның даналығын таратуға атсалысатын журналистерміз. Ақпарат алу үшін, мақалалар жазу мақсатында көп ізденеміз, еңбек етеміз. Сол себепті, бізді маңызды ақпараттық алаңнан тыс қалдыруды түсіну қиын. Бұл – қоғамдық пікірдің өртүрлі көзқарастарын қамтуға бағытталған ашықтық қағидаларына қайшы іс-әрекет. Журналистика қоғам мен билік арасындағы алтын көпір болуы тиіс, ал мұндай тосқауылдар оның жұмысын тұншықтырады. Дегені

ҰЛЫ АБАЙҒА АРНАЛҒАН ОН КҮНДІК

ҚАЗАҚ ХАЛҚЫНЫҢ ҰЛЫ ОЙШЫЛЫ, АҚЫНЫ, АҒАРТУШЫСЫ АБАЙ ҚҰНАНБАЙҰЛЫНЫҢ 180 ЖЫЛДЫҒЫНА ОРАЙ ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫНДА «ҰЛЫ ХАЛЫҚТЫҢ – ҰЛЫ АБАЙЫ» АТТЫ 10 КҮНДІК МӘДЕНИ-РУХАНИ ШАРА ҰЙЫМДАСТЫРЫЛУДА. АУҚЫМДЫ ЖОБАНЫҢ БАСТЫ МАҚСАТЫ – АБАЙ МҰРАСЫН КЕҢІНЕН НАСИХАТТАП, ӨСКЕЛЕҢ ҰРПАҚ БОЙЫНА ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫ СІҢІРУ, СОНДАЙ-АҚ ҚОҒАМДЫҚ КЕЛІСІМДІ НЫҒАЙТУ.

ОН КҮН – ОН ТҮРЛІ МАЗМҰН

Брифинг материалдары бойынша шараның алғашқы күні – «Ұлы даланың – ұлы Абайы» атауымен ашылып, әлеуметтік желілерде құттықтау бейнежолдаулар легі жарияланды. Бұл күннен бастап Абай мұрасына арналған түрлі форматтағы мәдени-ағартушылық жобалар легі басталды.

Екінші күні «Қара сөз – халық қазынасы» тақырыбында бейнематериалдар таратылып, аға буын өкілдері Абайдың қара сөздері туралы өз ойларын бөлісті. Ал үшінші күні «ҰлыАбай» өлеңдері атты челлендж бастау алды. Түрлі ұлт өкілдері Абай өлеңдерін жатқа оқып, әлеуметтік желі арқылы бөлісіп, рухани байланыс көпшілікті біріктіре түсті.

Абай мұрасына деген халықтың танымын зерделеу мақсатында төртінші күні «Абайды халық қаншалықты таниды?» атты қоғамдық сауалнама өткізілді. Белсенді қатысушылар марапаттарға ие болды.

Бесінші күні – «Абайтану – ғылым мен руханияттың тоғысы» тақырыбында оқырмандар кеші өтті. Мұнда «Мәміле» пікірсайыс клубының мүшелері мен жастар ақынның шығармаларына ғылыми әрі рухани тұрғыдан баға беріп, пікір алмасты.

Абайдың ән мұрасы алтыншы күні Қаратал өзенінің жағалауында

шырқалды. «Ашық микрофон» форматында өткен байқауда «Көзімнің қарасы», «Желсіз түнде жарық ай» сынды туындылар орындалып, халық жүрегіне жол тартты.

Жетінші күн – Ұлттық ойындар күні ретінде аталып өтті. Асық ату, арқан тартыс, қол күрес сияқты ұлттық спорт түрлерінен жарыстар ұйымдастырылып, жеңімпаздар арнайы сыйлықтарға ие болды.

Сегізінші күні – «Мен таныған – Абай» интеллектуалды ойыны өзге ұлт жастарының қатысуымен өтті. Абайдың өмірі мен шығармашылығы бойынша қойылған сұрақтар арқылы қатысушылардың білім деңгейі сараланды.

Тоғызыншы күні қалалық жағажайда Абайға арналған заманауи көркем инсталляциялар қойылып, жастар мен суретшілер ақынның тұлғасын көркемдік тұрғыда бейнеледі.

«AMANAT» партиясы жастармен бірлесіп шараға үлесін қоспақ.

Он күндік іс-шаралар барысында «AMANAT» партиясы Жетісу облыстық филиалы да белсенділік танытып отыр. Әсіресе, партияның жастар қанаты – «Жастар рухы» ұйымы бұл бағытта бірқатар тың бастамалар көтеріп, өз үлесін қосты.

Мәселен, Абай саябағында өткен өнер кешіне шығармашыл жастар мен белсенді волонтерлар қатысты. Ашық аспан астында өткен бұл кеш Абай өлеңдері мен әндеріне арналды.

Сонымен қатар, «Кітап –

Аманат» парақшасы арқылы Абай шығармаларын әлеуметтік желілерде кеңінен насихаттау жұмыстары жүргізілуде. Бұл – Абайдың ойлы сөздері мен терең мағыналы туындыларын жас ұрпақ арасында танымал етуге бағытталған цифрлық бастама.

Бұдан бөлек, «Абай күні», «Жақсылық күні» секілді нақты даталар белгіленіп, партия мүшелері мен еріктілер тарапынан қайырымдылық, экологиялық және ағартушылық сипаттағы шаралар ұйымдастырылды. Бұл күндерде қоғамға пайда әкелетін нақты әрекеттер жасалып, Абайдың «адам бол!» қағидасы шынайы іспен дәлелденді.

«AMANAT» партиясы мен оның жастар қанатының бұл бағыттағы жұмыстары – Абай армандаған әділетті қоғамды құру жолындағы нақты қадамдардың көрінісі.

– Абай – барша қазаққа ортақ рухани тұлға. Оның идеялары бүгінгі ұрпаққа да өзекті. Жастардың Абайға бет бұрып, оның шығармашылығы арқылы өзін-өзі тәрбиелеуі – үлкен жетістік. Біз «Жастар рухы» ұйымымен бірлесе отырып, бірқатар шаралар өткіздік. Бұл жұмыстар алдағы уақытта да жалғасады. Алдағы

күндері Абай облысында өтетін республикалық деңгейдегі іс-шараға қатысу жоспарда бар. Онда да Абай мұрасын дәріптеуге үлес қосамыз, – деді «Аманаттың» Жетісу облыстық филиал төрағасының орынбасары Асхат Досмұхамбетов.

Ал онкүндіктің қорытындысы – «Абай – мәңгілік ғұмыр» атты поэзиялық кешпен түйінделді. «Абай» мейрамханасының террассасында өткен кеште жастар мен зиялы қауым өкілдері ақынға арналған жырларын оқып, музыкалық қойылымдар ұсынды.

АБАЙ МҰРАСЫ – ҰЛТ БОЛАШАҒЫНЫҢ ТЕМІРҚАЗЫҒЫ

Абай армандаған әділетті, білімді, еңбексүйгіш қоғам құру – бүгінгі ұрпақтың басты міндеті. Бұл – ел болашағы үшін айқын бағдар, ұлттық сананы жаңғырту жолындағы басты бағыт.

Осы тұрғыда Жетісу жұрты ұлы ақынның 180 жылдық мерейтойын ерекше ыждағатпен атап өтуде. Он күндік аясында өткен әрбір шара – тек құрғақ мерекелеу емес, Абайдың рухани мұрасын жаңаша түсініп, ұрпақ санасына терең сіңірудің бір жолы. Бұл бастама арқылы облыс тұрғындары ел ішіндегі қоғамдық келісім мен ұлтаралық татулықты нығайтып, көпестің қоғамдағы рухани сабақтастықты нақты іспен дәлелдеп отыр.

Абайдың қара сөзі мен қалдырған өсиеті – уақыттың емес, ұрпақтың өлшемі. Сондықтан да осындай ауқымды рухани жобалар арқылы хакім мұрасы ұлттың ұстынына, болашақтың бағдаршамына айналып келеді.

Шын мәнінде, Абай даналығы – адам болмысына бағытталған мәңгілік рухани бағдар. Ол – өшпес шамшырақ. Ұлы ақын қалдырған мұра әлі талай буынға жол көрсетіп, сананы серпілтіп, ел ертеңін жарқын етуге сеп болады.

Зарина БЫЖЫБЕК

– Көбінесе өрттің шығуына не себеп болады?

– Өрттің шығуына әр түрлі факторлар себеп болады. Соның ішінде ең көп таралғаны – адам факторы. Шамамен өрттердің 70-80%-ы адамдардың салғырттығынан, яғни темекі шегу, отты қараусыз қалдыру, балалардың отпен ойнауы, пеш жағу ережелерін бұзу және т.б. жағдайлардан туындайды.

Ал техникалық ақаулар – ескі электр сымдарының тұйықталуы, қызып кетуі және электр қондырғыларын дұрыс қолданбаудан болады. Табиғи өрттер сирек кездеседі, мысалы найзағай түсіп орман жанса, ол – табиғи себеп.

– Қасақана өрт қою деректері тіркеле ме?

– Иә, өкінішке орай, мұндай оқиғалар да кездесіп жатыр. Жыл басынан облыс аумағында қасақана өрт қюдың 10 фактісі тіркелді. Оның үшеуі Талдықорған, екеуі Панфилов, біреуі Ақсу,

ТІЛСІЗ ЖАҰ ТЫЙЫЛМАЙ ТҰР

2025 жылдың жазында Жетісу облысы жиі түтінге оранып, қызыл жалынмен күреске шыққан өрт сөндірушілердің дабылы жиі естіліп жүр. Биыл еліміз бойынша өрт оқиғалары едәуір жиілеген. Оған себеп – аптап ыстық пен адам қолымен жасалған немқұрайдылық. Тек Жетісу облысының өзінде ғана жыл басынан бері 218 өрт тіркеліп, бұл көрсеткіш өткен жылмен салыстырғанда 24 пайызға артқан. Жағдайдың ушығуына не себеп, қауіптен қалай қорғану керек? Осы және өзге де өзекті сұрақтарға жауап алу мақсатында біз Жетісу облысы Төтенше жағдайлар департаментінің Мемлекеттік өрт бақылау басқармасы бастығының орынбасары, азаматтық қорғау подполковнигі Гүлден Әбілмажынқызы Ықыласбаевамен сұхбаттасқан едік.

Ескелді, Кербұлақ, Қаратал, Сарқан. Бұл – қылмыстық әрекетке ҚР Қылмыстық кодексінің 202-бабы бойынша бұған қылмыстық жауапкершілік қарастырылған...

– Ауылдық жерлер мен қала шетіндегі үйлер үшін қандай қауіп бар?

– Ауылдық аймақтар мен қала шетінде тұратын тұрғындар жаз келмей жатып аулаларындағы құрғақ шөптер мен қоқыстарды тазартып қоюы керек. Тек қана тазалықпен шектелмей, электр жүйелерін де тексеру маңызды.

Көп адам түнде ұйықтарда телефонын тоққа қосып қояды. Бұл – өте қауіпті. Тоққа қосылған телефон, әсіресе арзан немесе сапасыз зарядтағыштар өртке себеп болуы мүмкін. Сонымен қатар, бір тоқ көзіне бірнеше құрылғыны қосып қою – ұзартқышқа шамадан тыс жүктеме

түсіріп, сымдардың қызып, тұтанып кетуіне әкеп соғады.

– Мектептер мен қоғамдық мекемелерде өрт қауіпсіздігі қалай бақыланады?

– Облысымыздағы 8 аудан мен 2 қаладағы барлық мектептер мен балабақшаларда профилактикалық жұмыстар жүйелі түрде жүргізіледі. Балаларға арналған интерактивті сабақтар, ашық сабақтар, өрт сөндіру бөлімдеріне экскурсиялар ұйымдастырылады. Жыл басынан бері 780 интерактивті және ашық сабақ, 705 экскурсия, 2869 нұсқама мен 2474 дәріс өткізілді. Сонымен қатар, мектептер арасында 10 «Жас құтқарушы» атты ойын-жарыс өткізілді. Бұл балалардың қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыруға үлкен әсер етеді.

– Өрт кезінде адамдар қандай қателіктер жібереді?

– Өрт – санаулы минуттарда бүкіл мүлкті күлге айналдыратын апат. Өрт кезінде адамдар көбіне дүрбелеңге салынып, не істеу керектігін білмей қалады. Ал бұл жағдай өрттің салдарын одан әрі ушықтыра түседі. Сондықтан әр адам өрт кезінде қалай әрекет ету керектігін білуі тиіс. Бұл – тек өз өміріңді ғана емес, айналандығы жандардың да өмірін сақтап қалу жолы.

– Өрт болған жағдайда адамдар не істеуі керек?

– Ең алдымен, 101 немесе 112 нөміріне қоңырау шалып, өрт туралы нақты ақпарат беру қажет: мекенжай, не жанып жатқаны, зардап шеккендер бар ма – бәрі нақты айтылуы керек.

Қазір халықтың көбі қауіпсіздік бойынша хабардар, бірақ әлі де үйренетін дүниелер жетерлік. Сондықтан, өрт қауіпсіздігін күнделікті өмірдің маңызды бөлігіне айналдыру қажет.

Қауіп қайдан келетінін алдын

ала білмейміз. Бірақ соған қарсы тұра алатын бір-ақ қару бар ол сақтық. «Сақтансаң – сақтайды» деген халық даналығы жай айтылмаған. Тілсіз жау – өрт, адамның өмірі мен еңбегін әп-сәтте жалмап, арты орны толмас қайғыға әкелуі мүмкін. Әсіресе құн ысыған жаз мезгілінде қауіп арта түседі. Қарапайым ғана ережелерді орындау арқылы біз үлкен апаттың алдын алуға толықтай мүмкіндігіміз бар.

P.S Біз кейде ұсақ-түйек көрінетін нәрселерді елемейміз бір темекі тұқылы, бір бос қуаттағыш, бір отқа тасталған қоқыс секілді ұсақ сәттер апаттың басы болуы мүмкін. Өрт сөндіріледі, өріне. Бірақ өрт салдарынан келетін шығын қаншама?... Дүние. Мүлік. Ғимарат. Бәрінен өкініштісі – адам тағдыры... Сондықтан осы апаттан аман болайықшы, ағайын!

Дүйсенбі - Понедельник, 11 тамыз

ХАБАР

05.00 «Дүлдүлдер дүбірі»
06.00 Телехикая «Өз үйім-2»
07.00 «Оян!»
10.00 Мультсериал «Белка и стрелка. Озорная семейка»
10.30 Сериал «Зимородок-2»
12.30 Телехикая «Келінжан-4»
14.00, 20.00 Телехикая «Әйел бақыты»
16.00, 22.00 Сериал «На твоей стороне-2»
18.00 Новости
18.30 Жаңалықтар
19.00 Телехикая «Абай жолы»
00.00 Сериал «Перекресток»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Паутина»
07.00 «Koremiz-шоу»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.00 Сериал «Я все преодолею»
14.10 «Новости»
14.20 «Жаңалықтар»
14.30 Qoslike
18.30 «Басты жаңалықтар»
19.00 «Koremiz-шоу»
20.00 «Главные новости»
20.30 худ. фильм «Перезезд»
01.00 Ночной кинотеатр
02.05 «Новости»
02.10 «Жаңалықтар»
02.25 «Паутина»
03.05 «Басты жаңалықтар»
03.30 «Ең алғышқы»

КТК

07.05 «Кел, шырқайық!» (қайталау)
07.55 «Тоғжан», отандық телехикая.
10.10 «Было дело», документальный детектив
11.00 «Одно целое», мелодрама (повтор)
14.40 «Обвиняется в любви», мелодрама
16.30 «Реальная мистика», реалити-шоу.
18.30 «Өкінбе сен»
20.35 Кешкі жаңалықтар
21.00 вечерние новости
21.30 «Шеф-6»
23.30 «Преторианец», остросюжетная драма.
01.20 «Цвет страсти», мелодрама
03.00 «Өкінбе сен»
04.30 «Кел, шырқайық!» (қайталау)
06.10 кешкі жаңалықтар (қайталау)

ЖЕТИСҮ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.15 «Саулықтың сыры»
09.30 Шолпан Даржанның концерті
11.00 «Әсем әуен»
11.40 «Қазақ үні»
12.05 «Біздің толқын» /тікелей эфир/
12.50 «Саулықтың сыры»
13.05 «Единый народ»
13.30 «Келіп көр»
14.00 «Өзекжарды»
14.30 «Арнайы репортаж»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир

Сейсенбі - Вторник, 12 тамыз

ХАБАР

05.00 «Дүлдүлдер дүбірі»
06.00 Телехикая «Өз үйім-2»
07.00 «Оян!»
10.00 М/с«Белка и стрелка. Озорная семейка»
10.30 Т/с «Зимородок-2»
12.30 Т/х «Келінжан-4»
14.00, 20.00 Т/х «Әйел бақыты»
16.00, 22.00 Т/с «На твоей стороне-2»
18.00 Новости
18.30 Жаңалықтар
19.00 Т/х «Абай жолы»
00.00 Т/с «Перекресток»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Паутина»
07.00 «Koremiz-шоу»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.00 «Модный приговор»
10.55 «Давай поженимся!»
11.45 Сериал «Триггер-2»
13.00 «Пусть говорят»
14.10 «Новости»
14.20 «Жаңалықтар»
14.30 «Qoslike»
18.30 «Басты жаңалықтар»
19.00 «Koremiz-шоу»
20.00 «Главные новости»
20.30 Худ. фильм «Перезезд»
01.00 Ночной кинотеатр
02.05 «Новости»
02.10 «Жаңалықтар»
02.25 «Паутина»
03.05 «Басты жаңалықтар»
03.30 «Ең алғышқы»

КТК

07.05 Кешкі жаңалықтар (қайталау)
07.25 «Тоғжан»
09.30 Вечерние новости (повтор)
10.00 «Было дело», документальный детектив
11.00 «Шеф-6», криминальная драма (повтор)
12.50 «Преторианец»
14.50 «Обвиняется в любви»
16.40 «Реальная мистика», реалити-шоу
18.30 Т/х «Өкінбе сен»
20.35 Кешкі жаңалықтар
21.00 Вечерние новости
21.30 Т/с «Шеф-6»
23.30 Т/с «Преторианец»
01.20 Т/с «Цвет страсти»
02.50 «Өкінбе сен»
04.30 «Кел, шырқайық!» (қайталау)
06.10 Кешкі жаңалықтар (қайталау)

ЖЕТИСҮ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.15 «Саулықтың сыры»
09.30 Жаңалықтар (Алматы облысы)
10.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.30 Новости (Алматы облысы)
11.00 Новости (Жетісу облысы)
11.30 «Әсем әуен»
12.00 «Аман болайық» /тікелей эфир/
12.40 «Әсем әуен»
12.50 «Саулықтың сыры»
13.05 «19 аймақ»
13.40 «Баспасөзге шолу»
14.00 «Өшпес ерлік»
14.30 «Фибрат»

15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Әсем әуен»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 «Ділмар»
17.10 «Ой-сарап»
17.35 «Әсем әуен»
18.00 «19 регион» /тікелей эфир
18.40 «Қазақ үні»
19.00 «Барыңды бағала»
19.30 «Әсем әуен»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алматинская область)
21.30 Итоговые новости (Область Жетысу)
22.00 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00, 04.00 «Әзіл студио» ойын-сауық
06.30, 01.30 «31 әзіл» ойын-сауық
06.50, 20.00 Информбюро (рус., каз.)
08.00.00.10 «Ғажайыпсың» телехикаясы
09.40 Мультсериал «Кунг-фу Панда»
10.40 Мультсериал «Пингвины Мадагаскара»
11.40 Мультсериал «Губка Боб»
13.00 Худ. фильм
16.00 Худ. фильм «Такси»
18.10 Худ. фильм «Такси-2»
21.00 Худ. фильм «Слезы солнца»
23.30 «Тырна» телехикаясы
02.40 «Time Vine» ойын-сауық
03.00 «Tik Tok show» ойын-сауық
03.20, 05.00 «What's up?» ойын-сауық
04.20 «1001 Өзіл» ойын-сауық
04.30 Телевикторина «Bala battle»
05.20 «Ризамын» ойын-сауық

7 КАНАЛ

06.02 Телехикая «Ағайынды»
07.00 Телехикая «Зың-зың күлпәш»
08.00, 13.10 Телехикая «Жүрекке жазылған жол»
09.00, 00.40 Жаңалықтар. Новости
10.00, 20.00 Сериал «Великоленный век»
11.10, 21.00 Сериал «Стамбульская невеста»
14.30 Телехикая «Өмірдің өзі»
15.30, 23.40 «Әзілің жараса...»
16.00, 22.40 Сериал «1001 Ночь»
17.00 Фактор страха
18.00 Жаңалықтар. тікелей эфир
18.30 «Жарқыраған жұлдыз»
19.30 Новости. прямой эфир
01.30 Здоровье с Айнур Тажиной
02.00 Әйгерім Сейфолланың Сырласуы
03.00 «Жұлдызды шаңырақта»
03.40 Q-елі
04.00 Телехикая «Ұлы дала жанұясы»
05.00 Телехикая «Бастық боламын»

Сәрсенбі - Среда, 13 тамыз

ХАБАР

05.00 «Дүлдүлдер дүбірі»
06.00 Телехикая «Өз үйім-2»
07.00 «Оян!»
10.00 Мультсериал «Белка и стрелка. Озорнаясемейка»
10.30 Сериал «Зимородок-2»
12.30 Телехикая «Келінжан-4»
14.00, 20.00 Телехикая «Әйел бақыты»
15.30 «Көзқарас»
16.00, 22.00 Сериал «На твоей стороне-2»
18.00 Новости
18.30 Жаңалықтар
19.00 Телехикая «Жаңбырлы ғұмыр»
00.00 Сериал «Перекресток»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «П@утина»
07.00 «Koremiz-шоу»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.00 «Модный приговор»
10.55 «Давай поженимся!»
11.45 Сериал «Триггер-2»
13.00 «Пусть говорят»
14.10 «Новости»
14.20 «Жаңалықтар»
14.30 «Qoslike»
18.30 «Басты жаңалықтар»
19.00 «Koremiz-шоу»
20.00 «Главные новости»
20.30 Худ. фильм «Измена»
01.00 Ночной кинотеатр. «Убойная сила-3»
02.05 «Новости»
02.10 «Жаңалықтар»
02.25 «Паутина»
03.05 «Басты Жаңалықтар»
03.30 «Ең Алғышқы»

КТК

07.05 Кешкі жаңалықтар
07.25 «Тоғжан»
09.30 Вечерние новости
10.00 «Было дело», документальный детектив
11.00 «Шеф-6», криминальная драма (повтор)
12.50 «Преторианец», остросюжетная драма (повтор)
14.50 «обвиняется в любви», мелодрама
16.40 «Реальная мистика», реалити-шоу.
18.30 «Өкінбе сен»
20.35 Кешкі жаңалықтар
21.00 Вечерние новости
21.30 «Шеф-6», криминальная драма
23.30 «ПРЕТОРИАНЕЦ», остросюжетная драма.
01.20 «Цвет страсти», мелодрама
02.50 «Өкінбе сен»
04.30 «Кел, шырқайық!» (қайталау)
06.10 Кешкі жаңалықтар (қайталау)

ЖЕТИСҮ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.15 «Саулықтың сыры»
09.30 Жаңалықтар (Алматы облысы)
10.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.30 Новости (Алматы облысы)
11.00 Новости (Жетісу облысы)
11.30 «Ой-сарап»
12.05 «Біздің толқын» /тікелей эфир/

12.50 «Саулықтың сыры»
13.05 «19 регион»
13.40 «Әсем әуен»
14.00 «Барыңды бағала»
14.25 «Әсем әуен»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Әсем әуен»
16.00 Новости/прямой эфир
16.20 «Менің анам»
16.35 «Келіп көр»
17.00 «Ой-сарап»
17.30 «Жетісу әуендері»
18.00 «19 аймақ» /тікелей эфир
18.40 «Қазақ үні»
19.00 «Мақсатына жеткендер»
19.30 «Агро аймақ»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алматинская область)
21.30 Итоговые новости (Область Жетысу)
22.00 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00 «Әзіл студио» ойын-сауық
06.30 «31 әзіл» ойын-сауық
06.50 Информбюро (рус., каз.)
08.00 «Ғажайыпсың» телехикаясы
09.40 Мультсериал «Кунг-фу Панда»
10.40 Мультсериал «Пингвины Мадагаскара»
11.40 Мультсериал «Губка Боб»
13.30 Худ. фильм «ограблние по-итальянски»
16.10 Худ. фильм «Такси-2»
18.10 Худ. фильм «Такси-3»
20.00 Информбюро (рус., каз.)
21.00 Худ. фильм «Инферно»
23.30 «Тырна» телехикаясы
00.10 «Ғажайыпсың» телехикаясы
01.30 «31 әзіл» ойын-сауық
02.30 «Time Vine» ойын-сауық
03.00 «Tik Tok show» ойын-сауық
03.20, 05.00 «What's up?» ойын-сауық
04.00 «Әзіл студио» ойын-сауық
04.20 «1001 Өзіл» ойын-сауық
04.30 Телевикторина «Bala battle»
05.20 «Ризамын» ойын-сауық

7 КАНАЛ

06.00 «П@утина»
07.00 «Koremiz-шоу»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.00 «Модный приговор»
10.55 «Давай поженимся!»
11.45 Сериал «Триггер-2»
13.00 «Пусть говорят»
14.10 «Новости»
14.20 «Жаңалықтар»
14.30 «Qoslike»
18.30 «Басты жаңалықтар»
19.00 «Koremiz-шоу»
20.00 «Главные новости»
20.30 Худ. фильм «Измена»
01.00 Ночной кинотеатр. «Убойная сила-3»
02.05 «Новости»
02.10 «Жаңалықтар»
02.25 «Паутина»
03.05 «Басты жаңалықтар»
03.30 «Ең алғышқы»

ЖЕТІСУДЫҢ ДӘНЕШ

БАЛА КЕЗІМІЗДЕН ҚАЗАҚ РАДИОСЫНЫҢ ӘУЕ ТОЛҚЫНЫНАН ТӨГІЛТЕ ӘН САЛҒАН ДӘНЕШТЕЙ ӘНШІНІҢ ӨНЕРІНЕ ТӘНТІ БОЛЫП ӨСТІК. ӘКЕМ ЖАРЫҚТЫҚ ДӘНЕШТИҢ ОРЫНДАУЫНДАҒЫ ӘНДЕРДІ АСА ІЛТИПАТПЕН ТЫҢДАЙТЫН ДА РИЗАШЫЛЫҒЫН БІЛДІРІП ОТЫРАТЫН. ЖҮРЕКТЕН ШЫҚҚАН СҰЛУ СЕЗІМ ЖҮРЕКТЕРДЕН ОРЫН АЛЫП, ЖАН-ДҮНИЕСІН ТЕРБЕП, РАХАТҚА БӨЛЕЙТІН. ӘСІРЕСЕ ҮКІЛІ ЫБЫРАЙДЫҢ «АҢШЫНЫҢ ӘНІ» ӘНІН ЖАҚСЫ КӨРУШІ ЕДІ. ЖАЛПЫ ДӘНЕШ АҒАНЫҢ ҚАЙ ӘНІ БОЛСА ДА СЫРЛЫ СЕЗІМГЕ ТОЛЫ, ЖЫЛЫ, ҚҰЛАҚҚА ЖАҒЫМДЫ БОЛЫП КЕЛЕДІ. ӘН АЙТУ ҮШІН ДЕ ҮЛКЕН ЖҮРЕКТІҢ КЕРЕГІ ОСЫНДАЙДА БАЙҚАЛАТЫН.

Дәнеш Рақышев ағамызды мен өзім Әміре Қашаубаев атындағы екінші әншілер байқауының қорытынды концертінде шымылдық сыртында көрдім. Құрбым Гүлмайдан Сүндетова мен жақсы көретін әншім Жақсылық Мырқаев сол конкурста дипломант атанған. Әнші Гүлмайдан ағаймен мені таныстырды. Қолын алдым. Жақыннан бірінші және соңғы көргенім сол еді.

Қазақ радиосында жиырма жеті жыл еңбек етіп, оның ішінде он сегіз жыл музыка редакциясында редактор, аға редактор, бас редактор, кейінгі он жылда Алтын қорда басшылық еткен мен үшін өнер адамдарының әр әні құлақтан кіріп, жүректе орын тепкен таныс дүние. Әрине күнделікті фономатериалдарды тыңдап, әуе толқынына концерт жасағандықтан әр енге анализ жасап отырарсың. Қысқасы, кімнің жақсы, шебер орындайтыны, кімнің жеткізбей орындап жатқаны айна-қатесіз көрініп тұрады. Эксперт болып аласың. Менің өзім әр әншіні күніне бір рет беруді қатаң түрде жұмыс ережеме іргіздім. Біз қай әншіні де адалдықпен әуе толқынынан насихаттадық. Құрметпен қарадық.

«Адамның басы – алланың добы» демекші, саясаттың кесірінен екі мемлекеттің де ыстық-суығын көрген ағамыз елге жеткенде үлкен сағынышын арқалай келіпті. Өңгімені Дәнеш ағамыздың өмір жайлы деректерден бастайық.

Заманымыздың бұлбұл әншісі, ұлы даланы әнімен жаңғыртқан дархан дарын иесі Талдықорған облысы Жәркент ауданына қарасты Талды ауылында 1926 жылы дүниеге келген екен. Әкесі Рақыш Қанайұлы, анасы Тәжіхан жүрген ортасында ақындығымен, айтысатын өнерлерімен көзге түскен шешен жандар екен. Дәнештің өз аты – Данияр болса керек, еркелетіп Дәнеш деп кеткен екен. Суан руынан шыққан тұлға.

Алты жасында анасы қайтыс болып, өгей болса да мейірімді әйелдің қолында ерке өседі.

1929-1932 жылдың дүрбелеңінде Дәнеш Рақышевтың ата-анасы Қытай асып, Шығыс Түркістандағы Жарсу, Қарасу бастауыш мектебінде үш класс оқиды. Алғашқы ұстазы Мырзахан Жақыбайұлы.

Шәкірті Аблай Қармысов

Кейіннен Бұратала ауданының Жаңашәрі ауылындағы орта мектепті бітіреді. Атақты Әсет Найманбаевтың шәкірттері Қадырихан, Мәмет, Қайыпбек сынды әншілерден ән үйренеді.

1946 жылы Шығыс Түркістанның Құлжа қаласында «Дәулет группасы» деген ұйғыр-қазақ театры құрылады. Осы театрға «Білім жұрты» атты институт дәрежесіндегі білім ордасының оқытушысы, әнші Байназар Өстемірұлының шақыруымен

Дәнеш театрға орналасады.

1948 жылы «Іле қазақ облыстық театры» қайта құрылып, Дәнеш Рақышев осы ұжымды басқарады. Осы театрда жүргенде 1949 жылы Дәнеш ән жазуды бастады. Құрманбек Толыбаевтың өлеңіне жазылған «Мақтанышы елімнің», «Шалқы, сайра», «Шаттық толқыны» әндері сазгердің тырнақалды туындылары. Ол кезде ұйғыр әншілері билеп ән айтатын. Қазақтардың ішінен Мәруа Қасым деген қыз «Мақтанышы елімнің» әнін үйреніп, Шанхай, Пекинде билеп айтатын болыпты.

1950 жылы Қазақстан өнер жұлдыздары Құлжаға гастрольдық сапармен келеді. Ахмет Жұбанов Құрманғазы оркестрін басқарып өнерпаздар құрамында Күләш Байсейітова, Жүсіпбек Елебеков, ағайынды Абдуллиндер, Ғарифолла Құрманғалиев, Шара Жиенқұлова, Роза Бағланова болады. Сахнадағы шеберлердің өнерін көріп,

Ұстаз шәкірті Нұржанмен

Дәнеш сағынышын басқандай болады.

1956 жылы Қытайға Сәбит Мұқанов келеді. Дәнешті ертіп Әсеттің басына барады.

1956 жылдың 9 қыркүйегінде Қазақстанға Қытайдағы Іле қазақ облыстық өнер қайраткерлері келеді. Елге деген сағынышта шек жоқ. Делегацияны Күләш Байсейітова қарсы алады. Қазақтың Абай атындағы опера және балет театрында өткен концертті Қазақстанның халық әртісі Гүлжиһан Ғалиева жүргізеді. Концерттің соңында сахнаға шыққан Дәнеш Рақышев толқып кетеді.

Осы сапарда Қырғыз, Тәжік, Түркімен, Өзбек елдерінде өнер көрсетіп қайтады. Осы сапардан кейін Ахмет Жұбанов: «Дәнеш, сен елде қалмайсың ба? Саған білім алу керек» деген сөзі әркез мазалап жүрді. Ахмет Дәнештің өнерін шын бағалады.

1957 жылы Қытайда «Алып адамдар» деген ұран шығып, әнші-күйші, ақындарды қудалай бастайды. Қуғынға түсетінін сезіп, 1959 жылы Дәнеш Рақышев туған жерге оралды. Қорғас шекарасынан өтіп елмен қауышты. Ол кезде Панфилов ауданының бірінші секретары Сейдәлім Тәнекеев болатын. Содан Көктал ауылында халық театрын ашып, кейін театрды Үшаралға ауыстырады.

Бірде Дәнеш Алматыда өтетін айтысқа қатысады. Айтыстың шымылдығын халық ақыны Қалқа Жапсарбаев ашады. Үш күнге созылған жиында Дәнеш Рақышев

Дәнеш Рақышев

өзінің «Саясында алманың» әнін орындайды. Айтысты көріп отырған Мұхтар Әуезов Дәнештің әншілігіне тәнті болады. «Сенің орның Алматы. Өзім көмектесем» деп уәделескен еді, сол жолы Мәскеуге кетіп қайтыс болады.

Сол жолы Нұрғиса Тілендиевпен танысқан. Нұркең Құрманғазы оркестріне шақырып, белгілі Бибігүл Төлегеновамен бірге Жетісу өңірін ән-күйге бөлеп, өнер көрсетіп қайтқан. Осы жылдары Абдолла Қылышбаевпен танысып, Қазақ радиосының алтын қорына көптеген әндерді жазып қалдырған. Дәнеш әкесі Рақыштың

денсаулығына алаңдап Алматыда қала алмады.

1965-1968 жылы Үшаралдағы театрға «Халық театры» атағын берді. Ол театрды Дәнеш 1972 жылға дейін басқарды. Осы жылдан бастап Дәнеш Рақышев Талдықорған облыстық филармониясында жеке әнші болып қызмет атқарды. 1976 жылы 50 жасқа толуына орай Қазақстанның еңбек сіңірген әртісі атағын алса, 1986 жылы 60 жасқа толуына орай Қазақстанның халық әртісі атағының иегері атанды. 1989-1992 жылдары Талдықорғанда филармония жанынан өз мектебін ашып шәкірт тәрбиеледі. 1992 жылдың 6 шілдесінде дүниеден өтті.

Қазақстанның халық әртісі Кенжебек Күмісбеков: «Ғасырдан ғасырға халық әнін жеткізіп, әрқайсысы өз мектебін қалыптастырған Ақан Сері, Серіз Сері, Біржан Сал, Естай, Жаяу Мұса, Мәди сынды халық композиторлары десек, олардың әндері тамаша эталон жасады. Мен Жетісу әншілік мектебін қалыптастырған Дәнеш Рақышевтың әндерінің құрылымына қайран қаламын. Таланттың көзі осы кісінің жүрегіне ұялаған» деп ерекше баға берген.

Шындығында да Дәнеш әндері айтқан сайын құлпыра түседі. Ол әндерді орындаған сайын әдемілік қосып, иірімдерін қалыңдата береді. Тіпті домбыра қағысын да өзгертіп отырады. Әр айтқан әнін күш-қуатымен, тәжірибесімен әшекейлеп, дәмділей түседі.

Жәркенттік жастардың дені қолына домбыра ұстаса Дәнеш болып шырқағысы келеді. Өйткені олар бала кезден Дәнеш әндерін құлағына құйып, жүрегіне өткізе білген құймақұлақ дарынды балалар.

«Дәнеш шәкірттері» деп Қажыбек Бекбосынов, Жақсылық Мырқаев, Уақап Сағымбеков, Мырзахмет Мұқанов, Абылайхан Қармысов, Зарықбек Рақыжанов, Бақберген Асқарбек сынды әншілерді айтуға болады. Дәкенің кенже шәкірті Нұржан Жанпейісовтың Дәнеш өнерін насихаттауда, жетілдіруде атқарып жүрген еңбегі ұшан-теңіз. Ол консерватория, Өнер академиясы, Республикалық эстрада-цирк колледжында ұстаздық ете жүріп, Дәнеш Рақышевтың мектебін қалыптастыруда.

Өзі де біршама шәкірттерін ұядан ұшырған ұлағатты ұстаз қатарында жемісті еңбек етуде, әншілігі бір бөлек.

Әнші Мырзахмет Мұқанов ұстазы жайлы бір естелік айтыпты. Онда: «Әскерден аман-есен ауылға келіп, шаруашылыққа араласа бастағанымда Алматыдан Жансейіт Сауранбаев деген жігіт келіп, «Мырзахмет, сенің өнеріңді естіп жатырмыз, жүр, Дәнеш Рақышев деген ағаң бар, сол кісіге көрінсейші, сен сияқты әншілер жоқ, театрға барайық» деген соң бір шешімге келіп, Жансейітке еріп Көкталдағы халық театрына келдім. Бұл халық театрын совхоз директоры Әзтай Ерсалиев ашып берген екен. Сол жерде Дәнеш ағамыз көркемдік жетекші болып қызмет етеді екен. Мен Дәнеш аға жоқта Баттал деген баяншы кісімен ән айтуға дайындалып алғам. Ерғали Наймантаев деген кісі бар екен. Қазіргі Асқар Наймантаевтың әкесі. Дәнеш ағаны ұстаз тұтқан адам еді. Дәнеш аға әйелімен бөлмеге кіріп келді. «Бөтен бала қайдан жүр?»-деп еді, Жансейіт «сіздің ауылдың баласы, әнін тыңдап көріңіз!» деді. «Қандай ән айтасың?» деп, Дәнеш аға сұрап жатыр. Мен қырғыздың «Таулар» деген әнін айтатынын айттым. Тағы екі-үш ән орындап берді. «Мынау нағыз әнші екен ғой» деп, Дәкен ұнатып қалды. Инербаев деген театр режиссеры бар еді, ол келіп қалып «театрға алсақ алайық, жалақысы отыз сом» дегенде мен сөп ойланым қалады. «Комбайнда үш жүз сом алушы едім, бұл қалай болады екен» деген ой келді. Өнер үшін азға қанағат етіп, халық театрында бір жарым жыл қызмет еттім.

Бір күні Дәнеш ағаны Талдықорғанның облыстық филармониясына әншілікке шақырады. Кейін оқу бітірген соң мен Дәнеш ағамен бір филармонияда көп жыл еңбек еттім. Білмегенімді сұрап, өмір бойы ұстаз тұттым» деген еді.

Көп жыл бойы Дәнешпен шығармашылық байланыста болған Құрманбай Толыбаев: «Дәнеш ән айтқанда өзіндік мотивпен айтады. Өзі қандай қарапайым болса айтқан әні де қарапайым. Кез келген тыңдаушының рухын қозғап, жүрек қылын шертеді» деген болатын.

Қазақстанның халық әртісі Дәнеш Рақышевтың Қазақ радиосының алтын қорында 100-ге жуық өз орындауындағы әндер бар. Басым көпшілігі өз әндері. Олар: «Қайран Құлагерім-ай», «Келші аяулым», «Соқ жүрек», «Бикешім», «Белжайлау», «Шалкөдем», «Аңсаған аяулым», «Арнау», «Арманым-аққуым», «Сұлу жирен», «Бесік жыры», «Балжанай», «Бақытым бол», «Шалқы, сайра», «Аңсау», «Жан сәулем», «Сағыныш», «Өн салайын», «Туған жер», «Баянауыл-бал бесірім» десек, Әсет Найманбаевтың «Қарагөз», «Қалқаш-ау», «Ахау жалған», «Жас туралы», «Қоңыр қаз», «Қысмет», «Ардақ», «Өтті дүние», Сәдіғожаның «Сары бидай», «Ақ қаз едім», «Ахау айым», «Еркемай», Үкілі Ыбырайдың «Аңшының әні», Ақан Серінің «Мақпал», Таңжарықтың «Ақындар сыры», «Елмен амандасу», Естайдың «Бір мысқал», «Қорлан», «Жайқоңыр», Балұан Шолақтың «Ғалиясы» сынды әндері келер ғасырға мирас.

Алтын ИМАНБАЕВА,
Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері

ЕРКІНДІКТІҢ ЕКІ ЖАҒЫН ӨЛЕҢІНДЕ САРАПТАҒАН

Зарина МАНАРБЕКҚЫЗЫ

**Сұрама жасын әйелдің,
әйелдің жасы - 18!**

Иран-Ғайып

төңкеріс-революциясыз тәуелсіздік алып, өз еркін өзі билеген Қазақстанда өмір сүріп жатырсыздар. Екі түрлі қоғамда сіздер өздеріңізді «жоғалтып» алған жоқсыздар ма? Бір даналардың айтқан сөзі бар екен: құдай сені өтпелі кезеңде өмір сүргізбесін – деген. Сіздер содан өттіңіздер ғой. Сіз үшін жаңа қоғамның, яғни Жаңа Қазақстанның жетістігі мен кемшілігі қандай, атай аласыз ба?

- Тәуелсіздік алған соң ескі қоғамнан жаңа қоғамға өту оңай болған жоқ. Біз ашаршылық пен қуғын-сүргінді көп көрген халықпыз ғой. Сондықтан қоғамда атқарылар іс көп әлі. Өзім осы жаңа қоғамды көргеніме қуанамын. Ескі қоғамнан жаңаға ауысу оңай емес. Мен, әрине, саясаткер емеспін. Қарапайым тілмен айтқанда әлеуметтік статусым «қарапайым халық» қатарындамын. Айтайын дегенім, қазір біздің қанатымыз кең жайылып, дөңгеленген дүниенің қай бұрышын барып көріп, тамашалаймын десең өз еркіңіз. Бұл енді қазіргі қоғамның берген мүмкіншілігі. Әрине, қиыншылықтар да болып жатыр, жетістіктерге де жетіп жатыр. Бірақ әлі де жаңа қоғамның қызығын, рахатын көрдік деп айта алмаймыз. Неге дейсіз бе?

Біз өйткені жаңарып үлгермей жатырмыз. Қоғам жақсы жол салып беріп тұр, ал соны біз пайдалана алмай жатырмыз. Мысалы, бізде заң көп деп өкпелейді: ең ақыры түкірсең де, қақырсаң да - айыппұл – дейді. Ал сен олай болса көпшілік жерде қақырмай-түкірмей жүр. Біз соған үйренейік. Үйренуіміз керек. Ол жаман әдетті жақсы әдетке бұрсақ – ешкім ешқандай айыппұл төлемейді. Өйткені тазалық пен мәдениет - басты назарда болуы керек.

Тағы бір айтатыным, бұл ойым кейбіреулерге ұнамаса да айтамын, қазір әркім өзінің қалаған тілінде сөйлесін деп жатыр. Бұл әрине, шағын аудиторияда мінбеге шығып сөйлейтін адамдарға қатысты айтылған шығар. Бірақ, осы пікірдің де жақсы-жаман тұстары бар. Бәріміз өзге тілде сөйлей бастасақ, тілімізді кім қорғайды? Тіл таңдау еркіндігі берілді деп түсінетіндер тілімізге жат жаңа сөздерді енгізіп жатыр, «хайп» деген сөзден бастап. Тіл жойылса - ұлт жойылады дегенді естен шығармау керек. Шет тілін білген жақсы, бірақ оны қажет кезде болмаса, орынды-орынсыз қазақ тілінің сөз қорына пайдаланбағаны дұрыс шығар.

Жалпы, жаңа қоғамға көзқарасым - екіұшты. Жақсы жағы да, көңіл толмайтын тұстары да бар. Дегенмен, бәрі өзімізге де байланысты. Егер әр адам сол өзгеріске немқұрайлы болмай, өз үлесін қосса, қоғам өзгереді деп сенемін.

- Бүгінгі күні көпшіліктің көкейінде жүрген біраз ойларды айттыңыз, десе де, біздің қазіргі кездегі ең өткір, өзекті болып тұрған мәселе не деп ойлайсыз?

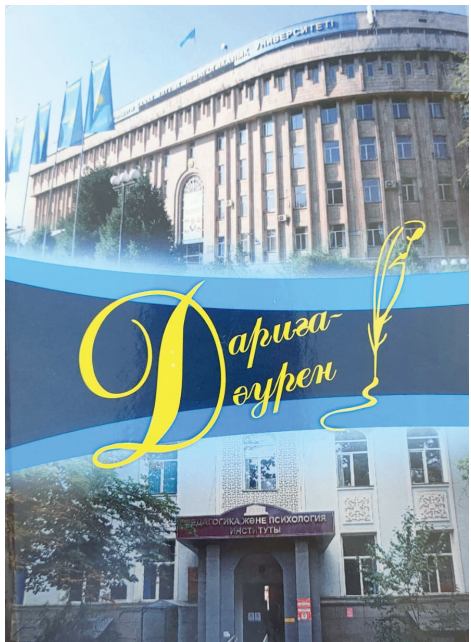
- Қазіргі ең өзекті мәселе-халықтың әл-ауқатын арттыру. Мемлекеттің бүтіндігін сақтау. Содан кейін рухани байлығымыз тіліміз бен дінімізді сақтау. Тәрбиеге мән беру. Тағы бір өзекті мәселе: неге бізде қарттар мен

жетімдер үйі көбеюде? Бауырмашыл қазақ едік қой, өз балаңа қосып өзге ұлттың баласын асырап өсіруші едік қой, неліктен тас бауыр болып кеттік?..

Одан кейін кейінгі кезде көп айтылып жатқан педофилдер мен бір жыныстылардың байланысы сияқты жиіркенішті жат әдеттердің орын алуы... Ұсақ-түйекке айып салынуы да жұрттың жүйкесіне тиіп жатады. Алайда, менің ойымша, бұл айыппұл жұртты тәртіпке үйретудің бір жолы. Егер әркім заңды бұзбаса, айыппұл да болмайды, қауіп те азаяр ма еді... Мені қуантатын бір мәселе, қазір әйел құқығының сақталуына баса назар аударылып жатқаны. Қаншама әйелдер тұрмыстық зомбылықтың құрбаны болып жатқанын өздеріңіз білесіздер...

- Өлеңдеріңізден байқағаным, институтта бірге оқыған қыздарыңызбен әлі күнге дейін байланыстарыңыз үзілмепті. Достықты бағаламайтындар көп қазір. Қазақстанның әр бұрышында жүріп, достықты соншама жыл жалғастыру үшін не қажет деп ойлайсыз?

- Әрине, өмірде дос деген керек. Ал достықты сақтап қалу үшін ол адамның кемшілігін көрмеу керек. Кемшіліксіз адам болмайды өмірде, әрине. Бірақ, сол кемшіліктен гәрі, сол адамның бойындағы артықшылықтарын, жақсы қасиеттерін көру керек. Өзімшілдікті

тастап, досыңның жақсы қасиетін байқағанда ғана сол достық сақталады. Достықты сақтау да өнер. Кейде оны сөзбен емес іспен де дәлелдеу керек.

Бұрын жақсы араласқан құрбым оқу бітіріп жан-жаққа тараған соң біраз жыл өткен соң мені іздеген екен. Сонда біреулер мені қайтыс болып кетті - депті. Шатастырған ғой. Құрбым оған сенбей мені іздестіре берген. Кейін мені тауып алып, екеуміз бір ай бойы сөйлесіп жүрдік. Сонда маған айтқаны: -сен баяғыда өлең жазушы едің, сол өлеңдер қайда? - деді. Олардың қайда қалғанын кім білсін - дегенімде: -сен өзіңнің шығармаларыңнан бір кітап

шығармасаң, мен сені кешірмеймін - деп еді... Бір айдан кейін ол ауруханаға түсіп, қайтыс болып кетті. Оның өлімі мен үшін ауыр тиді, өкініш болды. Ол өмірден озған соң сөздері есімнен кетпей қойғасын осы кітапты жазып шықтым. Өлеңдерімнің бәрін емес, керектісін ғана таңдап салдым...» «Дариға дәурен» кітабымның шығу тарихы осылай болды. Бұл менің жүрегімнен шыққан естелік...

- Қазіргі жұмысыңыз - балабақша ғой. Бала тәрбиесі туралы не айтар едіңіз? Қазіргі бала тәрбиесіндегі артықшылықтар мен кемшіліктерге тоқталсаңыз?..

- Ия, қазіргі еңбегім бүлдіршіндер тәрбиесімен байланысты. Ұстаз -тәрбиеші деп бекер айтпаған ғой. Яғни басқаша айтсақ, педагогиканың бұл да дір саласы. Бала тәрбиесі тал бесіктен демекші, ұрпақ тәрбиесін ерте жастан бастау дегенді қолдаймын. Отансүйгіштікті бойына сіңіру мақсатында балабақшада балалармен еліміздің әнұранын күнде таңертең айтамыз. Ең бастысы, балаға «ол дұрыс емес», «олай істеуге болмайды» деген ұғымдарды үйретіп, ескертіп отырамыз, осы арқылы «дұрыс пен болмайдыны» бойына сіңіреміз. Түрлі жолдармен баланы тазалыққа, адалдыққа, ойыншықтарды кетерде орнына қойып кетуге, төсегін жинауға сияқты ұсақ-түйек қылықтармен еңбекке де баулимыз. Жақсы құндылықтар арқылы баланың мінезін қалыптастыруға ықпал етеміз. Әрине, қазіргі балалар озық технологияға бейім. Сондықтан көбінесе еңбекке құлықсыз болады. Ал біздің міндетіміз әр бүлдіршінге сеніммен қарай отырып, оларға тек сөз үйрету емес, оларды өмірге дайындап, бағыттай білу.

- Әңгімеңізге рахмет! Алар асуларыңыз алда болып, әр шумақтарыңыз оқырманыңызға ой салар рухани азығына айналсын! Жаңа жасыңыз құтты болсын!

P.S Бағила апай қоғамдағы өзгерістерге үнсіз қалмай, ішкі жан күйзелісін де, қуанышын да өлеңмен бөлісетін тұлға. Ол өмірге шын көзбен қарап, сол шындықты шынайы сөзбен жеткізе отырып, қаламмен қоғамды тәрбиелеп, өлеңмен өмірдің мәнін ұқтырып жүрген тұлға. Бүгін де жеті кітап жазып, ұрпақ тәрбиесін өзінің басты мақсаты деп біледі. Оның шыншыл, ұлтшыл жанашырлығы әр өлеңінің жолының астарынан көрініп тұрады. Жазарыңыз таусылмасын!

КАБИНЕТІМНІҢ ЕСІГЕ ШУАҚЫТТА ЖАБЫЛҒАН ЕМЕС. КАБИНЕТІМНІҢ АЛДЫНДА ОТЫРАТЫН «ХАТШЫ» ДЕГЕНДІ ДЕ БІЛМЕЙМІН. АШЫҚ ЕСІКТЕН СЫҒАЛАМАЙТЫН АДАМ ЖОҚ. БАСҚА КАБИНЕТКЕ БАРА ЖАТҚАН АДАМНЫҢ ӨЗІ ДЕ БҰРЫЛЫП: -АНАУ КІСІ ҚАЙДА ОТЫРАДЫ?- ДЕП ЖӨН СҰРАП КЕТЕДІ. МЕН «АНЫҚТАМА БЮРОСЫНЫҢ» КЕЗЕКШІСІНДЕЙ, ҚОЛЫМ ТИМЕЙ ЖАТСА ДА ЖӨН СІЛТЕЙМІН... ШІЛДЕНІҢ ШІЛІҒІР ЫСТЫҚ КҮНДЕРІНІҢ БІРІНДЕ ЕСІКТЕН БОЙ-БАСЫ ЖИНАҚЫ БІР ҚАРИЯ КӨРІНІП, ТАБАЛДЫРЫҚТАН АТТАП, МАҒАН КЕЛГЕНІН АЙТЫП, ЖАЙЛАНЫП ОТЫРҒАН СОҒ ӨЗІН ТАНЫСТЫРДЫ.

- Қарағым, мен Зейнолла Жұмаділұлы деген ағаң боламын. Жасым 81-де. Қазіргі тұрағым балалардың қолында - осы қалада болғанмен, Көксу ауданы Жамбыл ауылынанмын. Оның ар жағында ата-бабамның мекені Райымбек батыр мен ақын Мұқағалидың елі Қарасаз бен Шалкөде – деп бір тоқтады.

Таныса - әңгімелесе келе ол кісінің зеректігіне таңқалдым. Қарапайым, ауылдың адамы бола тұра өмірде жанына өлеңді

серік етіп, төңіректегі дүниеде, қоғамдағы құбылыстарға, өтпелі кезеңдегі өзгерістерге үн қосып отырғаны немқұрайдылықтан аулақ байқағыш адам екенінен хабар беріп тұр. Келген шаруасын сұрағанымда айтқаны:

- Елу жылдан аса отасып, бұдан біраз жылдар бұрын өмірден өткен қосағымның, балаларымның анасы тірі болса 75 жасқа толар еді, жақында оның туған күні.... Соған орай жазған шумақтарымды алып келіп

едім, газетіңе жариялайсың ба? – деді.

- Әкеліңіз, оқып көрейін. Ақын болмасам да сөз бағамдай алатын қасиетім бар, көңіл сезіміңізді қалай жеткізген екенсіз көрейін - деп жеңіл әзілдеп, әкелген өлеңін оқыдым.

Маржандай әріптермен дәптерге қаламмен жазылған өлең терең толғанысқа, жарына деген жүрек сыздатар сағынышқа, сыңарсыз қалған шерлі жүректің мұңына толы... Екеуінің бірге түскен суретін де,

өзінің ертеректе шығарылған өлең кітаптары бар екен, солардың бірін де ала келіпті. Зейнолла ағамыздың жарына

деген еске алу өлеңіне қоса сол жинақтан таңдап алған өлеңдер топтамасын да оқырмандар назарына ұсынды жөн көрдік.

ЖҮРЕКТІҢ ЖЫР ТӨЛҒАЙМЫН

АЛДЫНДА КЕТСЕ ЖАРЫНЫҢ...

Ойым онға, саным санға бөлінді,
Дей көрмендер қайғыға неге берілді?
Ойлағанда жанарыма жас толып,
Сабыр сақтап тоқтатамын өзімді.
Тағдырдың ісі маңдайыма жазылған,
Болса да ойлап кейде қайғырам.
Орны толмас болады екен өкініш,
Құдай қосқан қосағыңнан айрылған.
Өзіне арнап біразырақ сөз жаздым,
Не келеді одан басқа қолымнан?
Өткен-кеткен бұрынғыны ойласам,
Үш ұмтылып әрең тұрам орнымнан.
Өртүрлі жағдай басында бар әркімнің,
Кім көнбейді жазуына тағдырдың?
Бар жағдайым белгілі елдің бәріне,
Құдай қосқан қосағымнан айырылдым.
Дастарханда бірге отырып өзімнен,
Өз қолымен шәй бергенін сағындым.
Ойлай-ойлай ой түбіне жете алмай,
Жүйкем тозып, жүрегімнен ауырдым.
Сексен бірге келдім, міне, биыл мен,
Мүмкін емес енді көпке баруым.
Бүгін алса разымын мен Аллаға,
Кетпесе екен қартайғанда қадырым.
Ажал келсе алды-артыма қарамай,
Аттануға жолаушыдай дайынмын.
Өлсем мені қасына апарып қойыңдар,
Құдай қосқан қосағымның -жарымның.
Көріп жүрмін бір кісілік орын бар
Бұйырса, қасында болсын қабірім.
Қартайғанда қарияда арман жоқ,
Алдында кетсе құдай қосқан жарының.
Артында қалса болады екен өкініш,
Басындағы тайғандай боп бағының.
Қазіргі кезде қария мен қарттардың,
Айтатыны осы бір сөз бәрінің.
Жарты ғасыр өмір сүрдік елу жыл,
Шығармасын өмір бойы ойымнан.
Өткен-кеткен бұрынғыны ойласам,
Үш ұмтылып әрең тұрам орнымнан.
Болды маған өмірсерік адал жар,
Отағасы - ер адамға бағынған.
Таба білді барлығының көңілін,
Қия өтпей үлкендердің алдынан.
Сыйлы болды ағайын-туыс, ел-жұртқа
Бір ауыз сөз ерткен емес соңынан

Жатқан жері жайлы болып жарық боп
Алла-тағала жарылқасын алдынан.
Ол дүниеде жұбымызды айырмай,
Бұл дүниеде орын берсін жанынан.
Енді қанша жүгерімді білмеймін,
Мазалап жүр ет-жүрегім ауырған.
Ерте-кеш пе,біліп жүрмін тірі пенде,
Құтылмайды ажал құрған торынан.
Бала-шаға ел-жұртымды аман ғып,
Сақта, Алла, уайымнан, қайғыдан!

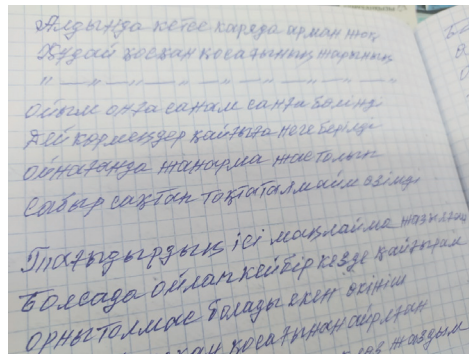
ҚАЗАҚ ЖЕРІ ҚАЗАҚҚА АТАМҰРА

Қазақ жері қазаққа атамұра, білмесендер
білетін елден сұра
Бөлінбейтін енші бұл қазаққа ортақ,
сенбесендер сөзіме тарих куә
Жібермеген намысын, жауға кегін,
балаларым қорғаған қазақ жерін
Ұрпағы мен елінің қамын ойлап,
олжалатып
көрмеген сүйем жерін
Парасатты кемеңгер данамыздың,
мұрасы бұл қалдырған бабамыздың

Сарапқа сап сол жерді саудаласақ,
сол болды ма өскені санамыздың
Жерден басқа сататын қалмаған ба,
қарызы жоқтың орны толмаған ба
Жер-суынан айрылса байлығынан,
сорлатқаны сол болар қазақ елін
Ең қысқасы,шетелдер басынбасын,
айла-тәсіл, қулығын асырмасын
Дұрыс болмай саясат бұрыс болып,
қарсы шығып халқымыз ашынбасын!

ТУҒАНҒА ДА ЖАҚПАЙДЫ ТУРА АЙТҚАН

...Жеуге нан кейбіреулер таба алмайды
Сондықтан байды кедей жағалайды
Амалсыз ісі түсіп тұрғаннан соң,
Жалынып құлдық ұрып «ағалайды»
Бай болса азын-аулақ ақша беріп
Жұмысы біткен күні қуалайды...
Дәл қазір баукеспе мен бұзақы көп
Бүгінде бұған ешкім таңқалмайды
Неліктен соның бәрін жөнге салып
Бұрынғы ата заңды қолданбайды
Жоқшылық, кедейшілік болмаса елде
Өз-өзін қылмысқа ешкім айдамайды
Өзінікі өзіне жетіп тұрса
Бір сабақ жібін елдің ұрламайды
Өлтіріп, бірін-бірі ұрып соғып.
Қарақшы боп елді тонамайды
Бос болса құйысқаны заң қатаймай
Оларды ешкім жөнге сала алмайды
Біржола жұмыссыздық тыылмаса
Жақсарып ел тұрмысы оңалмайды
Басқаны айтпағанда кейбір жастар
Жұмыс жоқ жеуге нанын таба алмайды

Әйтеуір ешбір амал болмаған соң
Өлместің күнін көріп амалдайды
Өзгеріп заманымыз түзелсе деп
Ел-жұртым, міне, осыны армандайды
Ақынның бәрі солай, бір мен емес
Жырлаудан ел өмірін аянбайды
Буынсыз қызыл тілім біраз сөйлеп
Осымен айтар сөзді тамадайды
Езілсе елімді ойлап ет жүрегім
Кім мені кіналі етіп жамандайды?

АБАЙДЫҢ СӨЗІ ӨЛГЕН ЖОҚ

Қазақ халқын танытқан жер жүзіне
Дара тұлға көрінген ел көзіне
Ақындықпен ақыл-ой парасаты
Сыйға берген Тәңірім бір өзіне
Кемеліне келтіріп берген бәрін
Жас кезінен бойына біткен дарын
Заманының көрінген биігінен
Содан білгін Абайда қасиет барын
Білдірді Абай қазақтың кім екенін
Алты Алашқа белгілі ел екенін
Енді міне, әлемге әйгілі боп,
Танытты сол қазақтың ұлы екенін
Не бір тілмар Абайдан аса алмайтын
Іштен шалып көңілін баса алмайтын
Сөзбен Абай өлтіріп-тірілетін
Біреуі де ауызын аша алмайтын
Жөнсіздерді жөніне келтіретін
Ұрмай-соқпай сөзбенен өлтіретін
Болса егер дау-дамай ел ішінде
Абай келсе барлығы шешілетін
Жетім-жесір кәріпті көп жақтайтын
Болғаннан соң турашыл ел мақтайтын
Бас кессең де тіл кеспек жоқ дегендей
Өте шыншыл ер еді екі айтпайтын
Өлең жырмен халқына шашу етті
Небір асыл сөздерін қасиетті
Ұрпағы мен елінің қамын ойлап
Көп қалдырды артына өсиетті
Тәлкегіне тағдырдың кез келген жоқ
Салып кеткен дананың ізі өшкен жоқ
Тәубе етейік уа, халқым мұнысына
Өзі өлсе де Абайдың сөзі өлген жоқ!

Бетті дайындаған: Баян ТАҒАТАРОВА

МЕМЛЕКЕТТЕН ТЕГІН ҮЙ

ТҰРҒЫН ҮЙМЕН ҚАМТАМАСЫЗ
ЕТУДІҢ ТЕГІН ТҮРІ ҚАЗІР БАР МА?
ОСЫНДАЙ СҰРАҚ ҚАЗІР КӨБІМІЗДІ
ОЙЛАНДЫРАТЫНЫ РАС. ҚАЗІРГІ
БЕРІЛІП ЖАТҚАН ҮЙЛЕРДІҢ БӘРІ
БАСПАНАҒА ЗӨРҮЛІ АДАМДАРДЫҢ
САНАТЫНА ҚАРАМАСТАН ТЕГІН
БЕРІЛІП ЖАТҚАН ЖОҚ. БІРАҚ «ТҰРҒЫН
ҮЙ ҚАТЫНАСЫ ТУРАЛЫ» ЗАҢДА
АЗАМАТТАРДЫҢ БАСПАНАЛЫ
БОЛУЫ ҮШІН ҚОЛДАУ ШАРАЛАРЫ
КӨРСЕТІЛГЕН. ОЛ ҚАНДАЙ ШАРАЛАР?
KURSIV.MEDIA ТІЛШІСІ ШАДИЯР
ӨСТЕМІР БАСПАНАЛЫ БОЛУ ҮШІН
МЕМЛЕКЕТ ТАРАПЫНАН БЕРІЛЕТІН
ЖӘРДЕМ ТУРАЛЫ ЗЕРТТЕГЕН ЕКЕН.
СОҒАН КӨЗ ЖҮГІРТЕЛІК.

ҚАНДАЙ КӨМЕК ТҮРЛЕРІ БАР?
Баспаналы болғысы келетіндерге мемлекеттің төрт түрлі көмегі бар. Санамалап шықсақ, алғашқысы – мұқтаж адамдарға кейінірек сатып алуға болатын жалға берілетін тұрғын үй. Бұған барлық санаттағы адамдар қатыса алады. Сонымен қатар тұрғын үйді жалға алу төлемдеріне субсидия жасалады. Мәселен, отбасы мүшелеріне шаққанда айлық табысы күн көріс деңгейінен аспайтын жанұяның жалдау ақысының тең жартысы, яғни 50 пайызы төленеді.

БЕРІЛЕ МЕ?

Үйі жоқтарға жеңілдігі бар ипотекалық тұрғын үй несиесі де қарастырылған. Бұл да болса, үлкен көмек екені даусыз. Алғашқы жарнаның он пайызын құйып, мүмкіндігіне қарай 2, 5 және 7 пайызбен 20 жылға дейін жеңілдігі бар ипотека рәсімделеді. Сондай-ақ тұрғын үй сертификаттары бар.

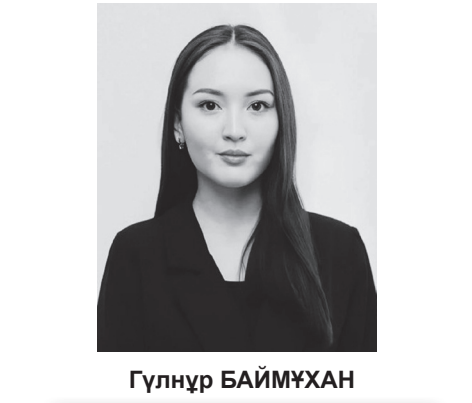
ОЛ ҮШІН НЕ ІСТЕУ КЕРЕК?
Тұрғын үйге мұқтаж адамдар, ең алдымен есепке тұруы қажет. Цифрландыру дәуірінде оның жолы оңайлай түскені анық. Бұл үшін orken. otbasybank.kz парақшасына кіріп, өтінім беру жеткілікті. Бұл – арнайы электронды мәліметтер базасы. Онда Қазақстан азаматтары мен тұрғын үй алуға тілек білдірген қаңдастар туралы мәлімет қордаланады. Ал Бірыңғай республикалық тұрғын үй кезегі базасында тұрғандарға orken. otbasybank.kz есебіне тұрудың қажеті жоқ. БҰЛ ЖЕҢІЛДІКТЕРГЕ КІМДЕР ИЕ БОЛАДЫ? Өрине, аз қамтылғандар отбасылар – бірінші кезекте. Заң бойынша, осы

жеңілдіктерге соғыс ардагерлері, бірінші және екінші топ мүгедектері немесе мүгедек балалары бар отбасы, зейнеткерлер, жетім балалар ие болады. Қаңдастар мен экологиялық апат немесе төтенше жағдайда тұрғын үйінен айырылғандар да осы көмекке жүгіне алады. «Алтын алқа», «Күміс алқа» алған көпбалалы аналар, толық емес отбасы және өзге де бірқатар санаттағы адамдар кіреді. САНАТҚА ЖАТПАЙТЫНДАР ДА ҮЙ КЕЗЕГІНЕ ТҰРА АЛАДЫ Әлеуметтік аз қамтылғандар санатына кірмейтін азаматтар да үй кезегіне тұра алады. Оларға қойылатын бірқатар

талап бар. Мәселен, соңғы бес жылда атында үй болмауы қажет. Заңға сәйкес, тұрып жатқан жалғыз баспанасы апатты жағдайда деп танылса, кезекке тұруға құқылы. Еліміздегі мегаполистер – Астана, Алматы және Шымкент қалаларының тұрғындары үшін қосымша шарт бар. Соңғы үш жылда осы қалалардың бірінде тіркеуде тұру керек. Айта кететін жайт, «Отбасы банктің» ипотека нарығындағы үлесі 55% болып отыр. P.S. Түсінгеніміз, тегін үй жоқ. Бірақ, осал топтар үшін жағдай қарастырылған көрінеді. Ол туралы келесі номерде жариялайтын боламыз.

ТҰРҒЫН ҮЙ – ТЕК БАСПАНА ЕМЕС, ОЛ – БАҚЫТТЫҢ БАСТАУЫ

Гүлнұр БАЙМҰХАН

Бірақ қазір сіз бен біздің арамызда үй алу үшін түрлі екінші деңгейлі банктердің көмегіне жүгіну тығырықтан шығудың амалына айналды. Бұған дейін біз «Отбасы банк» арқылы жастарға арналған жеңілдетілген бағдарламалар жайында жазған едік. Бүгінгі мақалада «Банк ЦентрКредит» ұсынатын ипотекалық несиелер туралы көңінен тоқталамыз.

«ЖАҢА ИПОТЕКА» – ЖАҢА БАСТАМАҒА ЖОЛ АШАТЫН БАҒДАРЛАМА

«ЖАҢА ипотекасы» 21 жастан бастап 68 жасқа дейінгі Қазақстан азаматтарына арналған. Бұл бағдарлама бойынша бастапқы немесе қайталама нарықтан үй сатып алуға мүмкіндік бар. Несие мерзімі 15 жылға дейін, ал берілетін сома – 100 млн теңгеге дейін жетеді. Ипотекалық несиенің жылдық номиналды мөлшерлемесі 3,5%-дан басталып, 14%-ға дейін жетуі мүмкін. Жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесі (ЖТСМ) – 3,6%-дан 15%-ға дейін. Бұл пайыздар несиеленушінің кірісін қалай растайтынына байланысты болады. Кірісті толық растаған жағдайда, бастапқы жарна ретінде үй құнының кем дегенде 20%-ын төлеу қажет. Ал кірісті жанама растаған жағдайда, жарна көлемі 50%-ға дейін өседі. Сонымен қатар, Астана мен Алматы қалаларында 20% жарнамен алынатын тұрғын үйдің ең жоғары құны – 50 млн теңге, облыс орталықтарында – 45 млн, ал басқа өңірлерде – 30 млн теңге. Несиені рәсімдеу мен өтінімді қарау үшін банк ешқандай комиссия алмайды.

ЕЛІМІЗДЕГІ ӘР 18-63 ЖАСҚА ДЕЙІНГІ АЗАМАТТЫ ОЙЛАНДЫРАТЫН ТАҚЫРЫПТАРДЫҢ БІРІ – ТҰРҒЫН ҮЙГЕ ҚАЛАЙ ҚОЛ ЖЕТКІЗЕМІН ДЕГЕН САУАЛ БОЛАР. ПӘТЕР БАҒАСЫ ЖЫЛ САНАП ҚЫМБАТТАП ТҰРҒАН УАҚЫТТА ҚОЛМА-ҚОЛ ҚАРЖЫМЕН ҮЙ АЛУ ҚИЫННЫҢ ҚИЫНЫНА АЙНАЛДЫ. АЛАЙДА, ЖЫЛ САЙ-ЫН ШАРЫҚТАП ЖАТҚАН ТҰРҒЫН ҮЙ БАҒАСЫ МЕН КҮНКӨРІСКЕ ҒАНА ЖЕТЕТІН ЖАЛАҚЫ КӨБІМІЗДІҢ БҰЛ АРМАНЫМЫЗДЫ КЕЙІНГЕ ЫСЫРЫП ЖАТҚАНЫ ЖАСЫРЫН ЕМЕС.

Бірақ, алынатын мүлікті міндетті түрде сақтандыру қажет. сатып алуға ниетті болсаңыз, «Ипотека ҰҚШ» бағдарламасы сіз үшін тиімді болады.

«ИПОТЕКА ПЛЮС» – ҚОСЫМША КЕПІЛ АРҚЫЛЫ ҮЛКЕН МҮМКІНДІК

«Ипотека ПЛЮС» бағдарламасы бастапқы және қайталама нарықтағы үйлерге арналған. Бұл бағдарламада клиент бастапқы жарна ретінде қосымша мүлікті (үй немесе пәтер) кепілге қоюға құқылы, және бұл – үлкен артықшылық. Жылдық пайыздық мөлшерлеме – 16,8%–17,7%, ал тиімді сыйақы мөлшерлемесі – 18,2%–19,2%. Несиенің ең жоғарғы мерзімі – 15 жыл. Бастапқы жарна 20%-дан басталады. Жарна 30%-дан жоғары болса, онда тұрғын үй бағасына шектеу қойылмайды. Өтінімді қарау мен несиені рәсімдеу үшін банк комиссия алмайды. Сақтандыру құны – несиеленушінің 1,5%-ын құрайды.

«ИПОТЕКА ҰҚШ» – ҮЛЕСТІК ҚҰРЫЛЫСҚА ҚАТЫСУШЫЛАРҒА АРНАЛҒАН

Егер сіз құрылыс кезеңінде үй алғыңыз келсе, яғни үлестік қатысу арқылы пәтер

Бұл бағдарлама арқылы тек аккредиттелген құрылыс компанияларынан тұрғын үй алуға болады.

Несие сомасы – 80 млн теңгеге дейін, пайыздық мөлшерлеме – 16,8%-дан 18,3%-ға дейін, ал тиімді мөлшерлеме – 19%-20%. Бастапқы жарна кемінде 20%, ал егер 30% жарна төленсе, тұрғын үй құнына шектеу қойылмайды. Несиені рәсімдеу үшін жалақы жобасына қатысушылар 1% комиссия төлейді, ал басқа клиенттер – 2%. Өтінім беру үшін банкке 5000 теңге комиссия төленеді.

«7-20-25» – МЕМЛЕКЕТТІК ҚОЛДАУҒА ИЕ ИПОТЕКА

Елімізде тұрғын үй сатып алуға арналған ең танымал бағдарламалардың бірі – «7-20-25». Бұл бағдарлама мемлекеттік қолдауға ие, әрі ең төменгі пайызбен берілетін несиелер. Бағдарламаға қатысатын азаматтың жасы 18 бен 68 аралығында болуы тиіс. Қарыз мерзімі – 25 жылға дейін. Бастапқы жарна – 20%-дан басталады. Жылдық пайыз – небәрі 7%, ал ЖТСМ – 7,2%.

Несиенің ең жоғары сомасы өңірге байланысты. Мысалы, Алматы мен Астанада және олардың Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған шекара шегіндегі қала маңы аймақтары; Ақтау, Атырау, Шымкент қалалары үшін – 25 млн теңгеге дейін, Қарағанды және Түркістан қалалары үшін 20 млн теңге; ал басқа өңірлерде – 15 млн теңгеге дейін. Алайда бұл бағдарламаға қатысу үшін бірқатар шарттар бар: Сіздің атыңызда тұрғын үй болмауы тиіс; Қазіргі уақытта басқа ипотекалық несиеніз болмауы керек; Бұрын бұл бағдарламаға қатыспаған болуыңыз қажет.

«ЖИНАҚТАУШЫ ИПОТЕКА» – ҮЙГЕ ЖОЛДЫ АЛДЫН АЛА ЖОСПАРЛА

Бұл бағдарлама – табысын ресми түрде дәлелдей алмайтын, бірақ ай сайын депозитке қаражат жинай алатын азаматтарға арналған. Жинақ мерзімі кемінде 6 ай болуы керек. Осы кезең ішінде азамат тұрақты түрде салым салып отырса, кейін арнайы ипотекалық бағдарламаларға қатысуға мүмкіндік алады. Жинақтаушы ипотека бойынша негізгі ұсынылатын салым – «Чемпион» депозиті. Бұл бағдарлама әсіресе еркін еңбек ететін, ресми емес табысы бар тұрғындарға тиімді. Қорытындылай келе, Банк ЦентрКредит арқылы баспана алу – бүгінгі таңда нақты әрі қолжетімді мүмкіндік. Әр бағдарлама өзінше тиімді. Егер сіз ресми табысыңызды растай алсаңыз – жеңілдетілген шартпен ипотека алуға болады. Сонымен қатар, табысыңыз толық болмаса да, қосымша мүлік арқылы кепіл беріп, тұрғын үй мәселесін шешуге болады. Ал жинақтаушы ипотека сізге болашақта үй алуға жоспар құруға көмектеседі. Таңдау көп, шешім өзіңізде. Бастысы, дұрыс бағдарлама таңдап, үйлі болуға алғашқы қадам жасау. Егер қызығушылығыңыз артып, не болмаса мақаладан түсінбеген өзіңізге ыңғайлы ипотекалық бағдарламаның толық шарттарын Банк «ЦентрКредиттің» бөлімшесіне барып біліңіз. Сонымен қоса, ресми сайтынан қосымша ақпарат алып, өтінім беру арқылы өзіңізге баспанаға қол жеткізуге жол ашыңыз!

Бейсенбі - Четверг, 14 тамыз

05.00 «Дүлдүлдер дүбірі»
06.00 Телехикая «Өз үйім-2»
07.00 «Оян!»
10.00 Мультсериал «Белка и стрелка. Озорная семейка»
10.30 Сериал «Зимородок-2»
12.30 Телехикая «Келінжан-4»
14.00, 20.00 Т/х«Әйел бақыты»
16.00, 22.00 Сериал «На твоей стороне-2»
18.00 Новости 18.30
Жаңалықтар
19.00 Телехикая «Жаңбырлы ғұмыр»
00.00 Т/с «Перекресток»

06.00 «Паутина»
07.00 «Koremix-шоу»
08.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
09.00 «Доброе утро, Казахстан!»
10.00 «Жить здорово»
10.55 «Давай поженимся!»
11.45 Сериал «Триггер-2»
13.00 «Пусть говорят»
14.10 «Новости»
14.20 «Жаңалықтар»
14.30 Qoslike
18.30 «Басты жаңалықтар»
19.00 «Koremix-шоу»
20.00 «Главные новости»
20.30 Худ. фильм «Измена»
01.00 Ночной кинотеатр. «Убойная сила-3»
02.05 «Новости»
02.10 «Жаңалықтар»
02.25 «Паутина»
03.05 «Басты жаңалықтар»
03.30 «Ең алғышқы»

07.05 Кешкі жаңалықтар (қайталау)
07.25 «Тоғжан»
09.30 Вечерние новости (потор)
10.00 Было дело»
11.00 «Шеф-6»
12.50 Т/с «Преторианец»
14.50 «Обвиняется в любви», мелодрама
16.40 «Реальная мистика»
18.30 «Өкінбе сен»
20.35 Кешкі жаңалықтар
21.00 Вечерние новости
21.30 Х/ф «Похищение»
23.30 «Преторианец»
01.20 Т/с «Цвет страсти»
02.50 «Өкінбе сен»
04.30 «Кел, шырқайық!» (қайталау)
06.10 Кешкі жаңалықтар (қайталау)

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.15 «Саулықтың сыры»
09.30 Жаңалықтар (Алматы облысы)
10.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.30 Новости (Алматы облысы)
11.00 Новости (Жетісу облысы)
11.30 «Ой-сарап»
12.00 «Шаңырақ»
12.50 «Саулықтың сыры»
13.05 «19 аймақ»

06.02 Т/х «Дем. Соңғы үміт»
07.00 «Зың-зың Күлпәш»
08.00, 13.10 телехикая «Жүрекке жазылған жол»
09.00, 00.40 Жаңалықтар. Новости
10.00, 20.00 Сериал «Великолепный век. Кесем»
11.10, 21.00 сериал «Стамбульская невеста»
14.30 Т/х «Өмірдің өзі »
15.30, 23.40 «Әзілің жарас-са...»
16.00, 22.40 Т/с «1001 ночь»
17.00 Фактор страха
18.00 Жаңалықтар. тікелей эфир
18.30 «Жарқыраған жұлдыз»
19.30 Новости. Прямой эфир
01.30 Здоровье с Айнуր Тажиной
02.00 Әйгерім Сейфолланың сырласуы
03.00 «Жұлдызды шаңырақта»
03.40 Q-елі
04.00 Т/х «Ұлы дала жанұясы»
05.00 Телехикая «Бастық боламын»

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.15 «Саулықтың сыры»
09.30 Жаңалықтар (Алматы облысы)
10.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.30 Новости (Алматы облысы)
11.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
11.30 «Ой-сарап»
12.00 «Шаңырақ»
12.50 «Саулықтың сыры»
13.05 «19 аймақ»

05.00 «Jeti qazupa»
07.00 «Тамаша»
07.30 «Қара бала»
09.00 «Зверинный рейс»
10.20 «Пушистый шпион»
11.40 «Фиш и чипс»
12.00 «Очень опасная штука»
14.00 «Құрмаш Маханов»
16.00 «Келінжан-4»
19.00 «Алғашқы»
20.00 «Қызық таймс»
21.00 «Другой мир»
23.00 «Ессіз ғашық»
00.30 «Әсем әндер

06.00 «Ең алғашқы»
07.00 «Паутина»

Жұма - Пятница, 15 тамыз

05.00 «Дүлдүлдер дүбірі»
06.00 «Өз үйім-2»
07.00 «Оян!»
10.00 «Белка и стрелка. Озорная семейка»
10.30 «Зимородок-2»
12.30 «Келінжан-4»
14.00,20.00 «Әйел бақыты»
16.00,22.00 «На твоей стороне-2»
18.00 Новости
18.30 Жаңалықтар
19.00 «Жаңбырлы ғұмыр»
00.00 «Перекресток»

06.00 «П@утина»
07.00 «Koremix-шоу»
08.00 «Қайырлы таң»
09.00 «Доброе утро, Казахстан»
10.00 «Жить здорово»
10.55 «Давай поженимся»
11.45 «Триггер-2»
13.00 «Пусть говорят»
14.10 «Новости»
14.20 «Жаңалықтар»
14.30 «Qoslike»
18.30 «Басты жаңалықтар»
19.00 «Көремiз шоу»
20.00 «Главные новости»
20.30 «Поле чудес»
21.50 «Синичка»
02.10 «Новости»
02.25 « Жаңалықтар»
02.40 «Паутина»
03.30 «Басты жаңалықтар»
03.55 «Паутина»

07.05 Кешкі жаңалықтар
07.25 «Тоғжан»
09.30 «Вечерные Новости»
10.00 «Было Дело»
10.50 «Похищение»
12.50 «Преторианец»
14.50 «Обвиняется в любви»
16.40 «Реальная мистика»
18.30 «Өкінбе сен»
20.35 Кешкі жаңалықтар
21.00 Вечерные новости
21.30 «Обещаю не любить»
01.10 «Цвет страсти»
02.50 «Өкінбе сен»
04.30 «Кел, шырайық»
06.10 Кешкі жаңалықтар

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
09.15 «Саулықтың сыры»
09.30 Жаңалықтар (Алматы облысы)
10.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.30 Новости (Алматы облысы)
11.00 Новости (Жетісу облысы)
11.30 «Ой-сарап»
12.00 «Ұлт ұяты»
12.50 «Саулықтың сыры»
13.05 «19 регион»
13.40 «Әсем әуен»

06.02 «Дем. Соңғы үміт»
07.00 «Әкесінің баласы»
08.00, 13.10 «Жүрекке жазылған жол»
09.00, 00.40 Жаңалықтар
Новости
10.00,20.00 «Великолепный век.Кесем»
11.10,21.00 «Стамбульская невеста»
14.30 «Өмірдің өзі»
15.30, 23.40 «Әзілің жарас-са»
16.00,22.40 «1001-түн»
17.00 «Фактор страха»
18.00 Жаңалықтар
18.30 «Жарқыраған жұлдыз»
19.30 Новости
01.30 Айнуր Тажиной
02.00 «Айгерім Сейфолланың сырласуы»
03.00 «Жұлдызды шаңырақта»
03.40 Q-елі
04.00 «Ұлы дала жанұясы»
05.00 «Бастық боламын»
05.53 Үзіліс

07.05 «Әсем әуен»
08.45 «Саулықтың сыры»
09.00 «Апта» (Жетісу облысы)
09.30 «Апта» (Алматы облысы)
10.00 «Апта» (Область Жетісу)
10.30 «Апта» (Алматинская область)
11.00 «Әсем әуен»

12.00 «Біздің толқын»
12.50 «Саулықтың сыры»
13.05 «Ділмар»
13.45 «Қазақ үні»
14.00 «Ұлт ұяты»
14.50 «Әсем әуен»
15.00 «Шаңырақ»
15.50 «Әсем әуен»
17.35 «Агро аймақ»
18.00 «Единый народ»
18.30 «Келіп көр»
19.00 «Өзекжарды»
19.30 «Арнайы репортаж»
20.00 Дәурен Оқаповтың концерті
22.00 «Шіркін-ай»
23.05 «Әсем әуен»

06.00,05.00 «Әзіл студио»
07.00 «Күліп All»

Сенбі - Суббота, 16 тамыз

05.00 «Jeti qazupa»
07.00 «Тамаша»
08.00 «Нұрболат Абдуллин»
10.00 «Зверинный рейс»
11.20 «Фиш и Чипс»
12.00 «Другой мир»
15.00 «Қызық таймс»
16.15 «Келінжан-4»
19.00 «Концерт»
21.00 «Очень опасная штука»
22.40 «ЖАР-ЖАР»
00.30 Әсем әндер

06.00 «Ең алғашқы»
07.10 «П@утина»
08.50 «Синичка»
13.20 «Доктор Иванов»
17.45 «Прости меня»
20.00 «ОСТАНЬТЕСЬ НА-ВСЕГДА»
00.35 «Звезда»
03.35 «Ең алғашқы»

07.05 «Әнім сен едің»
08.00 «Кел , шырқайық!»
10.00 Вечерние Новости
10.30 «Обещаю не любить»
14.20 «Цвет страсти»
18.00 «Махаббат әлемі»
21.00 «Грибной Дождь»
00.40 «Цвет страсти »
02.20 «Ешкім емес»
03.45 «Махаббат әлемі»
06.00 ӘНІМ СЕН ЕДІҢ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық»
09.15 «Саулықтың сыры»
09.30 Жаңалықтар (Алматы облысы)
10.00 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.30 Новости (Алматы облысы)
11.00 Новости (Жетісу облысы)
11.30 «Ой-сарап»
12.00 «Біздің толқын»
12.50 «Саулықтың сыры»
13.05 «Әсем әуен»
13.35 «Менің анам»
14.00 М/ф «Киелі Қазығұрт»
14.30 «Абадан»
14.50 «Қазақ үні»
15.00 «Аман болайық»

07.30 «Тәтті шоу»
08.00 «Губка боб»
09.00 «Кунг фу панда»
09.30 «Готовим с Адель»
10.00 «Телебинго»
10.25 «Пингины Мадагаскар »
10.50 «Конь Юлий»
12.40 «Три богатыря»
14.40 «Каратэ пацан»
17.50 «Руки вверх!»
20.00 «Пиксели»
22.00 «Игры разума »
01.00 «31 әзіл»
02.00 «Тамаша лайв»
03.00 «Тик ток» шоу
03.30 «Тайм вайн»
03.50 «1001 әзіл»
04.00 «BALA BATTLE»
04.30 «What's up?»
05.30 «Ризамын»

15.40 «Әсем әуен»
16.20 «Менің балалық шағым»
17.00 «Әсем әуен»
17.35 «Ғибрат»
18.00 «Ділмар»
18.50 «Әсем әуен»
19.00 «Ұлт ұяты»
19.55 «Біздің өңір»
20.30 «Апта» (Жетісу облысы)
21.00 «Апта» (Алматы облысы)
21.30 «Апта» (Область Жетісу)
22.00 «Апта» (Алматинская область)
22.35 «Әсем әуен»

06.00,04.40 «Әзіл студио»
07.00 «Күліп all»
07.30 «Тәтті шоу»
08.00 «Губка боб»
09.00 «Кунг фу панда»
09.30 «Готовим с Адель»
10.00, 12.00 «Алдара-спан»
11.50, 12.30 «Саумал»
12.40 «Жыным сол-2»
14.50 «Конь Юлий» мультфилм
16.40 «Три богатырь»
18.40 «Каратэ пацан»
21.30 «Руки вверх»
23.50 «Тренер Картер»
02.20 «Біздің шоу»
03.10 «31 әзіл»
04.00 «Тамаша лайф»
05.00 «1001 әзіл»
05.10 «BALA BATTLE»
05.30 «What's up?»

06.02 «Тек қана қыздар»
07.00 «Әкесінің баласы»
08.30 «Жаңалықтар»
09.30 «Сандық гигиена»
10.00, 20.00 «Великолепный век.Кесем»
13.30,21.00 «Стамбульская невеста»
15.30 «Әзілің жарасса»
16.00,22.40 «1001 ночь»
17.00 «Жетінші студия»
18.10 «История игрушек»
23.40 «Фактор страха»
00.30 «Отречение»
01.40 Айгерім Сейфолла
02.20 «қызықты weekend»
03.30 «Жұлдызды шаңырақта»
04.00 «Ұлы дала жанұясы»
05.00 «Бастық боламын»
05.53 «Үзіліс»

06.02 «Тақиясыз періште»
07.00 «Әкесінің баласы»
08.10 «Дисней»
10.00, 20.00 «Великолепный век.Кесем»
13.30, 21.00 «Стамбульская невеста»
15.30, 02.20 Кызықты weekend
16.00,22.40 «1001 ночь»
17.00 «Жетінші студия»
18.10 «Тұрсынбек Қабатовты»
23.40 «Фактор страха»
00.30 «Отречение»
01.20 «Айнуր Тажиной»
03.30 «Жұлдызды шаңырақта»
04.00 «ұлы дала жанұясы»
05.00 «Бастық Боламын»
05.53 «Үзіліс»

ИСТОРИИ О ДОБРОТЕ, КОТОРЫЕ ВЕРНУТ ВАМ ВЕРУ В ЧЕЛОВЕЧЕСТВО

Баян ТАҒАТАРОВА

МНЕ ПОМОГЛА ЛИНЕЙНАЯ ПОЛИЦИЯ

- Так получилось, что в летнее время билетов на прямой рейс самолета Актау-Алматы не было. Но мне надо было срочно попасть в Алматы. Со мной были мои дети дошкольного возраста. В кассе аэропорта предложили долететь до Шымкента, а дальше на скором поезде до Алматы, как раз по прилету в Шымкент через час идет скорый поезд Шымкент – Алматы, - объяснили мне. Другого выхода не было. Мне пришлось лететь в Шымкент, чтобы затем успеть на скорый поезд в Алматы. По прилету в Шымкент мы на такси добрались в железнодорожный вокзал и хотели приобрести билет на скорый поезд. Однако на поезд нашего направления очереди было огромное и пробиться было невозможно под любым предлогом. Почему-то все были обозленные, дерганые, злые, никто никого не слушал. Говорили, что кассу поздно открыли, собрали народ и теперь не успевают обилетить пассажиров к подаче поезда.

Постояв в таком шумном гвалте очереди в кассу, я решила за помощью обратиться к линейным полицейским, которые дежурили в Шымкентском железнодорожном вокзале. Подошла к молодым ребятам - полицейским, я объяснила им ситуацию и, показав длинную очередь, попросила достать мне билет, поскольку со мной маленькие дети и что я транзитный пассажир из Актау. До сих пор, как вспомню этот случай, благодарю этих ребят от души. Они не то что достали мне билет, но и посадили в нужный вагон по билету, помогли донести мой багаж к вагону, даже пожелали счастливого пути. Тогда я помня, что в народе говорят «шымкентцы даром и пальцем не пошевелят, чтобы сделать какую-нибудь услугу», вытаскала из кошелека купюру со средним номиналом и протянула им, что это им на пиво. До сих пор запомнила их лица, с которым они достойно отказались от моей благодарности в виде купюры. А я была благодарна им и даже загордилась ими, что у нас есть такая полиция, которая отказывается от мзды... Какое достоинство и благородство было в их поступке!

Жумагуль Бейсенова,
Уштобе

ОН ЗАНЯЛ МНЕ ДЕНЬГИ, А Я ИХ НЕ ВЕРНУЛА

Как-то на какую-то покупку мне не хватило денег. Но мне так сильно хотелось купить эту вещь. Стала просить займы у подруг - занять до получки, но ни у кого их не было или не хотели давать, мне это неизвестно. Тут подвернулся знакомый инкассатор. Я попросила его занять до получки энную сумму. К моей радости, он мне занял нужную сумму и предупредил «только обязательно верни с получки, а то жене надо купить что-то, я даю тебе из этих денег», - сказал он.

Купив нужную мне вещь, я успокоилась. Проходили дни. Тут подходит график моего трудового отпуска. Я до получки оформила

Нас в детстве учили делать добро людям. Тогда нас взрослые уверяли, что мир держится на доброте людей. А что мы слышим сейчас? Мир стал жестоким. Говорить о неправомерных действиях, творимых людьми, не хочется... Страшно. Но показатели количества преступлений, к сожалению, идут вверх, в противоположную сторону роста. Почему мы теряем веру в доброту? Ведь среди нас еще много хороших людей, история которых напоминает, что мы живем в обществе и отличаемся высоким разумом? Хватит писать о негативах общества. Мы решили написать на этой странице о доброте души человеческой. Правда, хотим сразу предупредить читателя, что имена авторов и их местожительства изменены по их просьбе.

свой трудовой отпуск и уехала на месяц туда - куда мне надо было, подумав, что свой долг я верну по приезду с отпуска. Вернулась с отпуска, как это часто бывает, без денег. Мой долг так и висел на мне.

Неудобно, конечно от человека, который предупредил меня заранее, чтобы я в срок вернула долг. Но получилось так, что когда я вышла на работу, он тоже ушел в отпуск. А мой долг так и висел. К его возврату я перевелась на другую работу в другую организацию. Получив окончательный расчет, я стала искать его - нужно было возвращать долг. На работе его не было, сказали, что он болеет. Я с ним так и не смогла встретиться. Долг я так и не вернула. Но он сам почему-то не искал меня. А сумма-то не маленькая была. На худой конец, он мог бы мой домашний адрес взять в отделе кадров и потребовать занятую мной сумму. Нет, этого не было. Потом я узнала, что он тоже уволился и вообще переехал в другой город. Меня мучает совесть, что я до сих пор не вернула занятый долг... А он меня не ищет...

Елена Абдрахимова,
город Талдыкорган

ВЕЧЕРНИЙ ГОСТЬ

Нас в детстве мама учила доброте. Мы так и понимали, что всегда надо помогать людям, как наша мама. Наши двери всегда были открыты, самовар стоял во дворе, пыхтя горячим паром до самой ночи. Всем, кто бы не пришел, мама разливала чай из самовара. Часто останавливались у нас родственники из колхозов, приехавшие на воскресный базар или центральную баню. Или в районную поликлинику на обследование. В поликлинику таких гостей сопровождали обязательно мы, с сестренкой по очереди, поскольку приехавшие из аулов не знали русского языка и порядка приема врачей, сдачу анализов и как пройти рентген - кабинеты и прочее. Даже в кабинеты врачей сопровождали их мы, как переводчики с казахского на русский. Вначале врачи нас выпроваживали из кабинетов, потом, когда становилось трудно понять бабушек с их казахским языком, врачи вызывали нас обратно. Мы переводили болезнь бабушек или дедушек с казахского на русский, в то время многие врачи в поликлинике были русские.

Мама постоянно учила нас тому, что гостей надо встречать радушно, не показывать свое недовольство, давать всегда чай с радушием. Внушение до того было сильным, что мы даже, когда оставались дома, временно без мамы, принимали гостей уже сами.

Так случилось однажды, когда мама уехала по делам на один день к своим родителям в близлежащий аул. Дело было вечером. Полил осенний вечерний дождь, смеркалось. А когда наступила темнота, в дверь прихожей постучались. На вопрос «кто это?» ответил старческий хриплый голос: я такой-то, ваш родственник, живу с вашими ата и апа рядом, приехал на базар, хотел продать своих баранов и коз, но не смог. Вечер наступил, пошел дождь, как я их ночью опять погону в аул? Они не идут под дождем. Вот и завернул к вам домой. Мои бараны и козы у вас во дворе уже. Где ваша мама, позовите ее, она меня знает!

Нам стало жалко деда и мы, еще не открывая дверь, сказали ему, чтобы зашел баранов под навес и перезагородил тем, что найдет там во дворе. Потом решили пустить его домой. Зашел маленький, старенький дед, весь мокрый от дождя. Мы посадили его за стол, дали ему сменную одежду, не помню какую, а мокрую повесили на дверях. А одежда пахла баранами. Поставили чай, конечно, не самовар. И стали угощать старика чаем. Он выпил весь чайник, протирая глубокие грязные морщины на лбу и на лице чистым и сухим полотенцем, который мы всучили ему. Еще раз рассказал нам о своих непроданных баранах и козах, что завтра с утра погонит их обратно в аул. Постелили ему постель, он лег и от усталости захрапел. Рано утром напоили его еще раз чаем и он погнал непроданные бараны и козы в свой аул. Потом приехала мама и мы рассказали ей о ночном госте. Мама, оказываясь, знает его. Она похвалила нас за гостеприимство старика. Но предупредила, чтобы мы больше не открывали двери незнакомым людям.

А потом, когда приехала наша Улжан апа, рассказала, что этот старик на весь аул превознес нас, то есть ее внушек, за такой

Доброта -
это стремление человека дать
полное счастье всем людям
всему человечеству

Вежливость -
это умение вести себя так,
чтобы другим было
приятно с тобой.

прием, что он благодаря нам не остался на улице со своими баранами, что у таких добрых девочек будет огромное хорошее будущее и он благоденствовал вас сколько у него есть слов, - смеялась наша Улжан апа и в свою очередь тоже похвалила нас, сказав, что людям надо делать добро всегда.

Сестры Айман, Шолпан Бигазиевы,
Коксуский район

БЛАГОДАРНЫЕ СТАТУИ Японская сказка

В горной деревушке жили старик со старухой, жили бедно. Сплетут несколько соломенных шляп, старик несет их в город, продаст - купит чего-нибудь поесть, не продаст - голодными стариками спать ложатся. Так, кое-как и перебивались. Раз перед Новым годом старик и говорит:

- Страсть как хочется отведать на Новый год рисовых лепешек. Да вот беда, в

доме ни одного рисового зернышка!

- Да,- вздохнула старуха, - сходил бы ты, старик, в город, продал бы шляпы да купил риса.

- И то правда,- обрадовался старик.

Встал пораньше, перекинул шляпы через плечо и зашагал в город. Целый день бродил по городу, а ни одной шляпы так и не продал. Уж смеркаться стало. Побрел старик домой, думы невеселые его одолевают. Вдруг видит, у моста стоят в ряд шесть статуй Дзидзо. Всякий знает, что добрый дух Дзидзо покровительствует путникам и детям. Удивился старик:

- Откуда в такой глуши статуи Дзидзо?

Подошел он ближе, смотрит, статуи все снегом запорошило. И показалось вдруг старику, что каменные статуи съезжились от холода.

«Совсем, бедняжки, замерзли», - подумал старик. Взял он непроданные шляпы и надел их статуям на головы. Только вот незадача: шляп-то пять, а статуй - шесть. Недолго думал старик. Снял с головы старенькую шляпу и шестую статую одел.

- Хотя моя шляпа и дырява, но и это все же лучше, чем ничего,- пробормотал он. Повалил снег еще сильнее, еле добрался старик до дому. Старуха уж и не чаяла живым его увидеть. Малость отогрелся старик и поведал ей о том, как у моста попались ему неизвестно откуда взявшиеся статуи Дзидзо и как он их шляпами одарил.

- Ты у меня добрый! - вздохнула старуха.- Не печалься! Нет у нас шляп, нет рисовых лепешек. Ну да ничего! Все на свете рисовые лепешки не стоят одного доброго дела.

Вздохнули старики да спать пошли. Только легли, слышат, вроде поет кто-то:

В снежную ночь, новогоднюю ночь
сжалился старец, решил нам помочь:

Каждому шляпу он подарил, славное
дело он совершил.

Доброму старцу за то воздадим.
Благодарим тебя, благодарим!

Песня все ближе, ближе. Вот и шаги у дверей. Теперь затихло все, и вдруг раздался страшный грохот. Вскочили старики, бросились к двери, распахнули... и остановились как вкопанные: на самом пороге лежал огромный сверток! А на свежем снегу - следы необычные: и не человеческие, и не звериные. Глянули старики в сторону леса и видят: шесть статуй мерно шагают, а на голове у каждой широкополая шляпа покачивается. Подняли старики сверток, внесли в дом, развернули - там целая гора рисовых лепешек! Никогда еще в жизни старик со старухой не праздновали так весело Новый год!

P.S. Историй о доброте между людьми много. Они начинаются из добрых пожеланий, из добрых позывных самой души. На самом деле у добра нет величины, даже искренняя улыбка - добро, если уступите дорогу или пропустите вперед в длинных очередях - добро, если выслушаете тоже добро. Иногда даже не желать зла - тоже добро. Но вы не должны делать добро ради хвалы своих поступков. Ваше благодеяние - это похвально с точки зрения морали, но не ради утверждения собственного эго. Если сделали хорошее дело, то пусть об этом говорят люди, общество. Не бойтесь делать добро! Поделитесь с нами о своих добрых поступках! Звоните. Контактный телефон 8-701-140-75-73, редакция газеты «Алатау».

ОЗЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР

АЗАМАТТАРДЫҢ СОТҚА ДЕГЕН СЕНІМІН НЫҒАЙТУДА

СОТ ЖҮЙЕСІН ДАМУДЫҢ ҮҚПАЛДЫ ТЕТІКТЕРІНІҢ БІРІ-СОТТАРДЫ ЗАМАНАУИ ҚҰРАЛДАРМЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ БОЛЫП ТАБЫЛАТЫНДЫҚТАН КЕЙІНГІ ЖЫЛДАРЫ СОТ ЖҮЙЕСІНДЕ ЗАМАНАУИ ТАЛАПТАРҒА САЙ, ЭЛЕКТРОНДЫ СОТ ӨНДІРІСІН ДАМУТ ЖҰМЫСТАРЫ ЖҮРГІЗІЛУДЕ.

Осы орайда, Қазақстан Республикасының Жоғарғы Соты өзінің ресми сайтында онлайн сервистерге және сот органдарының қызмет көрсетулеріне қолжетімділіктің жалғыз терезесі болып табылатын «Сот кабинеті» электрондық жобасы 2014 жылдан бастап іске қосылып келеді. «Сот кабинеті» жүйесі арқылы «Сот құжаттарымен танысу» сервисі, сот процестерін таспаға жазу жүйесі, тараптарға СМС және электронды хабарламалар тарату секілді жобалар жүзеге асырылып келеді. Бүгінгі таңда кеңінен қолданылып, сот процесіне қатысушыларға жақсы таныс бо-

лып қалған «Аудио-бейне тіркеу жүйесі» сот процестерін техникалық тіркеуге арналған. Мәселен, оқиғаның басталуы, оқиғаның атауы, қатысатын адамдар және қысқаша түсініктер, соттың құрамы туралы мәліметтер, істің нөмірі және т.б. хронологиялық кезеңділікпен көрсетілетін сот отырысының қысқаша хаттамасын жасау осы жүйе жұмысының нәтижесі болып табылады. Бұл судьяларды және сот мәжілісіне басқа да қатысушыларды тәртіпке шақырады, сот процесі мен сот қабылдаған шешімнің объективтілігін қамтамасыз етеді. Айта кету керек, сотқа қатысушы тараптар сот

процестерінің аудио-бейне тіркеу жүйесімен өтіп жатқандықтан, судьяларының істі жүргізуі бойынша кейінгі жылдары шағымдар мен арыздар түспеуіне септігін тигізуде, яғни, бұл аудио-бейне тіркеу жүйесінің сот төрелігін атқарудың қаншалықты ашық әрі қолжетімді екендігін көрсетеді. Жүйе жазып алынған ақпараттарға қолжетімділікті және оны бұрмалау мүмкіндігін болдырмайды. АБТ (Аудио-бейне тіркеу) жүйесінің функционалдылығына келер болсақ, сот отырысын сандық аудио-бейне жазып алуға, сот отырысының қысқаша хаттамасын жасауға мүмкіндік туып отыр. Аудио-бейне тіркеуді жүргізер алдында сот отырысына қатысушылар бойынша деректер енгізу мүмкіндігі, облыстық соттардың локалдық серверінде және ҚР Жоғарғы Соттың орталық серверінде аудио-бейне файлдарды және

ілеспе ақпараттардың сақталуына жол беріп отыр. Сот органдарының (сот ісін жүргізу бөлігінде) ақпараттық жүйелермен және «Сот кабинеті» секілді басқа да ақпараттық жүйелермен интеграция жүргізілген. Сайып келгенде, сот саласын реформалау мен сот органдарын жаңғырту бағытында жүзеге асырылып жатқан және асырылуға тиісті жоспарлардың мақсаты – азаматтардың сотқа деген сенімін нығайтып, тараптардың құқығы мен мүддесінің сотта қорғалу тиімділігі артыру болып табылады. Ендеше жаңа технологияларды жатсынбай жаппай қолдану арқылы сот төрелігін атқарудың сапасын жақсарту түсуге атсалысумыз керек. Жасұлан БАЙМҰҚАШЕВ, Жетісу облысы мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотының бас маманы-сот отырысының хатшысы.

БЖЗК ЗЕЙНЕТАҚЫ ҚОРЫ
ПЕНСИОННЫЙ ФОНД

БЖЗК туралы өзекті сауалдар

ЕНПФ

1) **БЖЗК талап етілмеген зейнетақы жинақтары бойынша қандай жұмыс жүргізеді?**
«БЖЗК» АҚ (бұдан әрі – БЖЗК, Қор) зейнеткерлік жасқа жақындаған не толған алушыларға да, Қорда зейнетақы жинағы бар, бірақ зейнет жасына жетпей марқұм болған салымшылардың/алушылардың мұрагерлеріне де зейнетақы төлемдерін ресімдеу үшін уақытылы жүгіну қажеттілігі туралы ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын ұдайы жүргізіп отырады.
Жыл сайын БЖЗК «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясымен бірігіп БЖЗК-да міндетті зейнетақы жарналары, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары есебінен зейнетақы жинақтары бар, бірақ олар бойынша зейнетақы төлемін алу үшін БЖЗК-ға жүгінбеген зейнет жасына толған тұлғалар бойынша халықты әлеуметтік қорғау саласындағы уәкілетті органның ақпараттық жүйесінде аталған адамдарға бюджет қаражаты есебінен тағайындалған жасына байланысты және мемлекеттік базалық зейнетақы төлемдерінің бар-жоқтығына салыстырып тексеру жұмыстарын жүргізеді.
2) **Талап етілмеген зейнетақы жинақтары төлемін іске асыру бойынша БЖЗК қандай шаралар қабылдайды?**
Жыл сайынғы салыстыру нәтижелері бойынша БЖЗК алушыларға зейнетақы төлемдерін проактивті форматта мемлекеттік корпорация арқылы жүзеге асырады. Яғни, зейнетақы төлемін мемлекеттік бюджеттен алатын зейнеткерлердің зейнетақы жинақтары бар болса, БЖЗК-дан төлемдер ала бастайды.
3) **БЖЗК талап етілмеген зейнетақы жинақтары сомасының есебін жүргізсе ме?**
01.06.2025 жылғы жағдай бойынша жалпыға бірдей белгіленген зейнет жасына жеткен тұлғалардың талап етілмеген зейнетақы жинақтарының жалпы сомасы – шамамен 37,3 млрд теңге, бұл сома 264 695 жеке зейнетақы шотында (ЖЗШ) сақталған. Оның ішінде БЖЗК-ның мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерінен алған мәліметтеріне сәйкес:
- 148 335 адам қайтыс болған, олардың зейнетақы жинақтарын мұрагерлер талап ете алады;
- 59 800 адам Қазақстаннан тыс жерлерге тұрақты тұруға кетті;
- 56 560 адам жасына байланысты зейнетақыларын ресімдеу үшін Мемлекеттік корпорацияға (тұрғылықты жері бойынша ХҚКО) әлі өтініш бермеген.
4) **Талап етілмеген зейнетақы жинақтарының жай-күйі қалай болмақ?**
Зейнетақы жинақтарының есебін БЖЗК

жүргізеді. Талап етілмеген зейнетақы жинақтары инвестициялануын жалғастырып, салымшылардың жеке зейнетақы шоттарында алушылар не олардың мұрагерлері (салымшы қайтыс болған жағдайда) талап еткенге дейін сақталады. Қосымша табыс алу мақсатында инвестициялаумен ҚР Ұлттық Банкі және инвестициялық портфельді жеке басқарушылар (ИПБ) айналысады.
5) **Талап етілмеген зейнетақы жинақтары төлемін қалай алуға болады?**
Егер: *Зейнеткер жинағынан төлем ресімдеуге өтініш бермесе*
Зейнеткерлік жасқа жетуіне байланысты зейнетақы жарналарының міндетті түрлері есебінен БЖЗК-дан зейнетақы төлемдерін тағайындау, сондай-ақ мемлекеттік бюджеттен базалық және ынтымақты зейнетақы тағайындау үшін алушылар тұрғылықты жері бойынша «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясына (ХҚКО) жүгінуі қажет.
Шетелге тұрақты тұруға кеткен кезде
Қазақстаннан тыс жерлерге тұрақты тұруға кетуіне байланысты БЖЗК-дан зейнетақы төлемдерін алу құқығын елден тыс жерлерге тұрақты тұруға кеткен, БЖЗК-да зейнетақы жинақтары бар және отандық заңнамаға сәйкес қажет құжаттарды ұсынған шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдар пайдалана алады.
Зейнетақы жинақтары бар адамның қайтыс болуына байланысты
БЖЗК-да зейнетақы жинақтары бар адам қайтыс болған жағдайда, оның отбасы мүшелеріне республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген 94 еселенген айлық есептік көрсеткіш мөлшері шегінде қайтыс болған адамның зейнетақы жинақтары қаражаты есебінен, бірақ қайтыс болған адамның ЖЗШ-да бар қаражатынан аспайтын мөлшерде жерлеуге біржолғы төлем жүргізіледі.
Сондай-ақ зейнетақы жинақтары Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мұраға қалдырылады. Зейнетақы жинақтары бар адам қайтыс болғаннан кейін 6 ай ішінде оның мұрагерлері қайтыс болған адамның зейнетақы жинақтары түріндегі мұрагерлік мүлікті ресімдеу және мұрагерлік құқығы туралы куәлік алу үшін нотариусқа жүгінуге тиіс. Егер өтініш беру мерзімі өтіп кетсе, мұрагерлік құқығын қалпына келтіру үшін сот органдарына жүгіну қажет.
Зейнетақы төлемдерінің түріне және өтініш беру тәсіліне байланысты зейнетақы төлемдерін алуға қажетті құжаттардың тізімі enpf.kz сайтындағы «Қызметтер – зейнетақы төлемдері» бөлімінде жарияланған.

1) **Какую работу проводит ЕНПФ по не-востребованным пенсионным накоплениям?**
ЕНПФ постоянно проводит информационно-разъяснительную работу о необходимости своевременного обращения за пенсионными выплатами как получателями, так и наследниками умерших вкладчиков/получателей.
Ежегодно ЕНПФ осуществляет сверку с Государственной корпорацией «Правительство для граждан» по лицам, достигшим пенсионного возраста, имеющим пенсионные накопления за счет обязательных пенсионных взносов, обязательных профессиональных пенсионных взносов в ЕНПФ и не обратившимся в ЕНПФ за их выплатой, на наличие у указанных лиц в информационной системе уполномоченного органа в сфере социальной защиты населения назначенных за счет бюджетных средств пенсионных выплат по возрасту и государственной базовой пенсионной выплаты.
2) **Какие дальнейшие меры предпринимает ЕНПФ по выплате невостребованных пенсионных накоплений?**
По результатам ежегодной сверки ЕНПФ осуществляет пенсионные выплаты получателям в проактивном формате через Государственную корпорацию. То есть пенсионеры, получающие пенсию из государственного бюджета, начинают получать выплаты из ЕНПФ при наличии у них пенсионных накоплений.
3) **Ведет ли ЕНПФ учет сумм невостребованных пенсионных накоплений?**
По состоянию на 01.06.2025 года общая сумма невостребованных сумм пенсионных накоплений лиц, достигших общеустановленного пенсионного возраста составляет порядка 37,3 млрд тенге на 264 695 индивидуальных пенсионных счетах (ИПС), из них согласно сведениям, полученным ЕНПФ из информационных систем государственных органов:
- 148 335 человек являются умершими и их пенсионные накопления могут быть востребованы наследниками;
- 59 800 человек уехали на ПМЖ за пределы Казахстана;
- 56 560 человек пока не обращались в Государственную корпорацию (ЦОН по месту жительства) за оформлением своих пенсий по возрасту.
4) **Что происходит с невостребованными пенсионными накоплениями?**
Пенсионные накопления подлежат учету ЕНПФ, продолжают инвестироваться и находятся на ИПС вкладчиков до востребования

получателями либо их наследниками (в случае смерти вкладчика). Инвестированием для получения дополнительного дохода занимаются Национальный банк РК и частные управляющие инвестиционным портфелем (УИП).
5) **Как получить невостребованные пенсионные накопления?**
В случае если: *Пенсионер не обратился за накоплениями*
Для назначения пенсионных выплат из ЕНПФ за счет обязательных видов пенсионных взносов в связи с достижением пенсионного возраста, а также назначения базовой и солидарной пенсий из государственного бюджета получателям необходимо обращаться в Государственную корпорацию «Правительство для граждан» (ЦОН) по месту жительства.
При выезде на ПМЖ
Правом на пенсионные выплаты из ЕНПФ в связи с выездом на ПМЖ за пределы Казахстана могут воспользоваться иностранцы и лица без гражданства, выехавшие на ПМЖ за пределы страны, имеющие пенсионные накопления в ЕНПФ и представившие документы согласно казахстанскому законодательству.
В связи со смертью лица, имеющего пенсионные накопления
В случае смерти лица, имеющего пенсионные накопления в ЕНПФ, его членом семьи ЕНПФ производится единовременная выплата на погребение за счет средств пенсионных накоплений умершего лица в пределах размера 94-кратного месячного расчетного показателя, установленного на соответствующий финансовый год законом о республиканском бюджете, но не более имеющих на ИПС средств умершего лица.
Также пенсионные накопления наследуются в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан. В течение 6 месяцев после смерти лица, имеющего пенсионные накопления, его наследники должны обратиться к нотариусу для оформления наследственного имущества в виде пенсионных накоплений умершего лица и получения свидетельства о праве на наследство. Если сроки обращения пропущены, необходимо обратиться в судебные органы для восстановления права на наследство.
Список необходимых документов для получения пенсионных выплат в зависимости от вида пенсионных выплат и способа обращения размещен на сайте enpf.kz в разделе «Услуги – пенсионные выплаты».

Ұлттық қор – балаларға: 2025 жылғы 1 шілдедегі нысаналы жинақтарды пайдалану қорытындылары

2025 жылғы 1 шілдедегі жағдай бойынша 2024 жылғы 1 ақпаннан бастап **14,86 млн АҚШ доллары** сомасына **117 495** өтініш орындалды (өтініш берушілердің банктік шоттарына аудару үшін уәкілетті операторларға аударылды). Оның ішінде тұрғын үй жағдайын жақсарту мақсатында **9,20 млн АҚШ доллары** сомасына **71 488** өтініш, білім беру ақысын төлеу үшін **5,66 млн АҚШ доллары** сомасына **46 007** өтініш орындалды. Естеріңізге сала кетейік, нысаналы жинақтарды (НЖ) алушы барлық соманы немесе оның бір бөлігін пайдалануға құқылы, пайдаланылмаған қалдық нысаналы жинақтау шотында (НЖШ) қалады.
Тұрғын үйді жақсартуға арналған қаражатты пайдаланудың ең танымал қосалқы мақсаттары: одан әрі жинақтау үшін тұрғын үй құрылысы жинақтарындағы салымды толықтыру (9,00 млн АҚШ долларына 69 756 өтініш орындалды), тұрғын үй сатып алуға ипотекалық тұрғын үй қарызын алу үшін бастапқы жарнаны енгізу – 66,52 мыңнан сәл асытын АҚШ долларына 551 өтініш, азаматтық-құқықтық мәмілелер бойынша меншікке тұрғын үй сатып алу (түпкілікті есеп айырысу) – 49,84 мың АҚШ долларына 436 өтініш.
Білім беру ақысын төлеу шеңберіндегі ең танымал қосалқы мақсаттар: Қазақстан Республикасының аумағында орналасқан білім беру ұйымдарының білім беру қызметтеріне үлестермен (әрбір академиялық кезең немесе оқу жылы үшін) немесе толық көлемде бір мезгілде (бүкіл оқу мерзімі үшін) ақы төлеу (5,04 млн АҚШ долларына 40 517 өтініш орындалды), білім беруге жинақтау салымы туралы шарт бойынша білім беруге жинақтау салымын толықтыру (454,21 мың АҚШ долларына 4 040 өтініш орындалды), шетелдік білім беру ұйымдарының білім беру қызметтеріне үлестермен (әрбір академиялық кезең немесе оқу жылы үшін) немесе толық көлемде біржолғы (бүкіл оқу мерзімі үшін) ақы төлеуге (131,38 мыңнан астам АҚШ долларына 1

166 өтініш орындалды) төлем жасау.
Нысаналы жинақтарды тұрғын үй жағдайларын жақсарту және (немесе) білім алуға ақы төлеу мақсатында төлеу туралы уәкілетті операторлар мен өңірлер бөлінісіндегі толық ақпаратпен enpf.kz сайтында танысуға болады.
Естеріңізге сала кетейік, «Ұлттық қор – балаларға» бағдарламасына сәйкес Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының инвестициялық табысының 50% жылына бір рет 2006 жылы және одан кейін туған 18 жасқа толмаған Қазақстан Республикасының азаматтары арасында бөлінеді. 2023 жылы барлық НЖ алушыларына **100,52 АҚШ доллары**, 2024 жылы **129,38 АҚШ доллары** есептелді. 2006 жылы туғандарды қоспағанда, 2023 жылы Ұлттық қордан алғашқы қаражат алған балаларға биыл **3,04 АҚШ доллары мөлшерінде инвестициялық табыс** есептелді. Нәтижесінде, 2006 жылы туған баланың нысаналы жинақтары **100,52 доллар**, 2007 жылы туған баланыкі – **232,94 долларды** құрайды.
Көмелетке толған азаматтар БЖЗК-ның немесе электрондық үкіметтің интернет-ресурстарындағы жеке кабинеті арқылы өз НЖ-тарын дербес қадағалап отыруы тиіс, содан кейін уәкілетті операторға АҚШ долларында банктік шот ашу және тұрғын үй жағдайларын жақсарту және (немесе) білім беру ақысын төлеу үшін НЖ төлеуге онлайн-өтініш беру үшін жүгінуі тиіс.
kids.enpf.kz сайтында және БЖЗК/ ЕНПФ YouTube-арнасында Бағдарламаның шарттарымен танысып, қажетті нұсқаулықтар алып, өзіңізді қызықтыратын сұрақтарыңызға жауап алуға болады. Сондай-ақ, «Ұлттық қор – балаларға» бағдарламасын іске асыру, бала көмелетке толғанға дейін және одан кейінгі іс-қимыл алгоритмі туралы бейне нұсқаулықты БЖЗК/ЕНПФ YouTube-арнасында <https://www.youtube.com/watch?v=a9L8N4Q28OM> сілтемесі бойынша көруге болады.

Национальный фонд - детям: итоги использования целевых накоплений на 1 июля 2025 года

По состоянию на 1 июля 2025 года с 1 февраля 2024 года исполнено (переведено уполномоченным оператором для зачисления на банковские счета заявителей) **117 495** заявлений на сумму **14,86 млн** долларов США. Из них в целях **улучшения жилищных условий** исполнено **71 488** заявлений на сумму **9,20 млн** долларов США, **для оплаты образования – 46 007** заявлений на сумму **5,66 млн** долларов США. Напомним, что получатель целевых накоплений (ЦН) вправе использовать всю сумму или ее часть, остаток неиспользованной суммы остается на целевом накопительном счете (ЦНС).
Самыми популярными субцелями использования средств на **улучшение жилья** стали: пополнение вклада в жилищные строительные сбережения для дальнейшего накопления (исполнено 69 756 заявлений на сумму 9,00 млн долларов США), внесение первоначального взноса для получения ипотечного жилищного займа на приобретение жилища – 551 заявление на сумму 66,52 тыс. долларов США, приобретение жилища в собственность по гражданско-правовым сделкам (оночательный расчет) – 436 заявлений на сумму 49,84 тыс. долларов США.
В целях получения образования чаще всего средства направлялись на оплату услуг организаций образования, расположенных на территории Республики Казахстан, долями (за каждый академический период или учебный год) или в полном объеме одновременно (за весь срок обучения) (исполнено 40 517 заявлений на сумму 5,04 млн долларов США), пополнение образовательного накопительного вклада по договору об образовательном накопительном вкладе (исполнено 4 040 заявлений на сумму 454,21 тыс. долларов США), оплата образовательных услуг зарубежных организаций образования долями (за каждый академический период или учебный год) или в полном объеме одновременно (за весь срок обучения)

(исполнено 1 166 заявлений на сумму 131,38 тыс. долларов США).
С подробной информацией о выплатах целевых накоплений в целях улучшения жилищных условий и (или) оплаты образования в разрезе уполномоченных операторов и регионов можно ознакомиться на сайте enpf.kz.
Напомним, что согласно программе «Нацфонд - детям» 50% инвестиционного дохода Национального фонда Республики Казахстан раз в год распределяется между детьми-гражданами Республики Казахстан, которые родились в 2006 году и позднее. За 2023 год всем получателям ЦН начислено **по 100,52 долларов США**, за 2024 год – **по 129,38 долларов США**. Детям, которым за 2023 год поступили первые средства из Нацфонда, за исключением лиц 2006 года рождения, в текущем году начислен **инвестиционный доход в размере 3,04 доллара США**. В результате целевые накопления ребенка, родившегося в 2006 году, составляют **100,52 долларов США**, родившегося в 2007 году – **232,94 доллара США**.
Совершеннолетние граждане должны самостоятельно отслеживать свои ЦН посредством их личного кабинета на интернет-ресурсах ЕНПФ либо электронного правительства, чтобы затем обратиться к уполномоченному оператору для открытия банковского счета в долларах США и подачи онлайн-заявления на выплату ЦН для улучшения жилищных условий и (или) оплаты образования.
Ознакомиться с условиями программы, получить инструкции, ответы на интересующие вопросы можно на сайте kids.enpf.kz и на YouTube-канале БЖЗК ЕНПФ. Также отметим, что видеоинструкция о реализации программы «Национальный фонд - детям», алгоритм действий до и после наступления совершеннолетия ребенка размещена на YouTube-канале БЖЗК ЕНПФ по ссылке: <https://www.youtube.com/watch?v=HhQNAxfskX8>.

ЗАКОН

УЖЕСТОЧЕНО НАКАЗАНИЕ ЗА НАСИЛИЕ НАД ЖЕНЩИНАМИ И ДЕТЬМИ

В Казахстане с 16 июня 2024 года действует Закон «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам обеспечения прав женщин и безопасности детей», подписанный главой государства 15 апреля 2024 года.

Что предусматривает закон. Закон ужесточил наказание за насилие над женщинами и детьми, в том числе в семьях, и направлен на защиту их от абьюзеров. Сам закон состоит концептуально из двух частей: это профилактика насилия в обществе, направленная на создание инфраструктуры помощи семьям и детям, открытие центров поддержки семьи, мобильных групп по выявлению и помощи семьям в трудной жизненной ситуации, центров психологической помощи детям, внедрение программ помощи жертвам насилия – детям, а также психологическая работа с агрессорами и дебоширами. Вторая часть закона направлена на ужесточение наказания за все формы на-

силия в отношении личности, в том числе детей. Так, исключается примирение за все уголовные преступления, связанные с насилием в отношении детей, ужесточены нормы за нанесение побоев и легкого вреда здоровью, а также среднего и тяжкого вреда здоровью, за истязание. Внедрена норма о пожизненном сроке заключения за педофилию, введена уголовная ответственность за приставание сексуального характера в отношении детей. Законом вводятся нормы, ужесточающие ответственность за любые проявления насилия в отношении женщин и детей, а также призванные укрепить институт семьи, безопасность несовершеннолетних: криминализированы умышленное при-

чинение легкого вреда здоровью и побои. Ужесточена ответственность за умышленное причинение средней тяжести и тяжкого вреда здоровью; предусмотрены новые принципы брачно-семейного законодательства, основанные на укреплении института брака и семьи, отцовства, материнства и детства, а также принцип обеспечения нравственного и духовного воспитания детей в духе уважения к общечеловеческим, национальным, традиционным, культурным и семейным ценностям; созданы правовые основы функционирования контакт-центра по вопросам семьи, защиты прав женщин и детей, в роли которого будет выступать юридическое лицо, определяемое уполномоченным органом в сфере информатизации. При этом введена обязанность госорганов не только взаимодействовать по вопросам семьи, защиты прав женщин и детей, но и предоставлять в контакт-центр информацию о принятых ме-

рах по итогам рассмотрения обращений граждан; законодательно закреплены вопросы создания и функционирования центров поддержки семьи для оказания специальных социальных услуг потерпевшим от бытового насилия; введена уголовная ответственность за склонение и содействие в совершении самоубийства, а также за пропаганду самоубийства; введена уголовная ответственность за приставание сексуального характера к лицам, не достигшим 16-летнего возраста. Существенно ужесточены наказания за похищение и незаконное лишение свободы несовершеннолетнего; впервые введена административная ответственность за травлю (буллинг, кибербуллинг) несовершеннолетнего; **Саят БАЙМУХАНОВ, старший судебный пристав Текелийского городского суда.**

К СВЕДЕНИЮ НАСЕЛЕНИЯ

ПОЧЕМУ БАНКИ БЛОКИРУЮТ КАРТОЧКИ КАЗАХСТАНЦЕВ

«Грязные» деньги, ошибка в пароле и мошенничество: почему банки блокируют карточки казахстанцев. Блокировка карты может быть связана не только с задолженностью, но и другими различными причинами. И если столкнулись с подобным, то важно вовремя принять меры. Подробнее об этом читайте на NUR.KZ. Блокировка банковской карты означает, что казахстанцы теряют возможность оплатить товары и услуги, перевести деньги или снять наличные. Обычно считается, что блокировка происходит из-за наличия долгов и соответствующего решения частного судебного исполнителя (ЧСИ) — как одна из мер воздействия на должника. Как сообщает портал FinGramota.kz, есть несколько других причин, почему банк второго уровня (БВУ) может заблокировать карту. Но есть и способы снять эту блокировку.

Несколько раз ввели неправильный PIN-код PIN-код позволяет защитить деньги клиента банка. И если его вводят неправильно несколько раз (от трех до пяти раз в зависимости от БВУ), карта автоматически блокируется. А клиенту

поступает соответствующее уведомление. Срок блокировки зависит от вида транзакции, при которой допущена ошибка: в случае удержания карты банкоматом — забрать ее можно в тот же или на следующий день в отделении банка, которому он принадлежит. Но иногда может потребоваться перевыпуск карты; блокировка в мобильном приложении — проблема снимается после проверки личности или сброса PIN-кода. «Необходимо обнулить счетчик ввода PIN-кода. Это можно сделать в мобильном банковском приложении в разделе «Настройки», либо обратиться в call-центр или отделение банка», — сообщается в источнике.

Транзакция для банка выглядит сомнительной Из-за роста случаев мошенничества казахстанские банки уделяют большое внимание подозрительным транзакциям. И если операция покажется сомнительной, банк может отменить ее и установить системные ограничения на отдельные виды транзакций по карточке. То есть блокируются карточка и банковский счет, к которому она привязана. После этого банк связывается с клиентом способом, оговоренным в договоре о

выпуске карты: через SMS, электронную почту или по номеру телефона. «Обычно карта блокируется до выяснения обстоятельств. Может длиться от нескольких дней до нескольких недель, в зависимости от внутренней проверки и взаимодействия с клиентом. Что делать? Для выяснения всех обстоятельств лучше всего прийти в ближайшее отделение вашего банка, или в крайнем случае связаться с колл-центром. Если операция легитимна, банк может попросить подтверждение операции через дополнительный высланный вам код, личное присутствие или даже подтверждающие документы», — отмечают в FinGramota.

Признаки «отмывания» доходов или даже финансирования терроризма В рамках закона РК «О противодействии легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, и финансированию терроризма» (ПОД/ФТ), банк заблокировать карточку и счет, если считает операцию подозрительной. Например, если в БВУ посчитают, что деньги, используемые для совершения операции, являются доходом от преступной деятельности, либо сама операция направлена, к примеру, на финансирование

терроризма либо другие преступные цели. «У банков есть свой перечень признаков таких операций, которым они руководствуются. Карту могут заблокировать до окончания внутренней проверки банка: как правило, от 3 до 30 рабочих дней. Если дело передано в правоохранительные органы, то на неопределенный срок», — сообщается в источнике. В подобных случаях нужно обратиться в свой банк для выяснения обстоятельств и предоставить банку разъяснения, какой платеж проводился и для чего. В противном случае можно оказаться в так называемом «черном списке» клиентов, нарушающих закон о ПОД/ФТ. **Другие причины блокировки карты** Следует помнить, что также блокировка карты может оказаться причиной задолженности. Так, согласно действующим нормам, эмитент (банк, выпустивший карту) может заблокировать платежную карточку: по решению суда; на основании постановления судебного исполнителя; при наличии долгов по алиментам, налогам, штрафам или обязательствам перед третьими лицами. Банк обязан исполнять такие распоряжения в рамках законодательства.

МЕДИАЦИЯ

ДЛЯ РАЗРЕШЕНИЕ СПОРА, ЧТОБЫ УСТРАИВАЛО ОБЕ СТОРОНЫ

Одним из новшеств внедренных в действующем с 1 января 2016 года ГПК РК явились продвижение альтернативных процедур регулирования споров. Поэтому, сейчас во всех судебных процессах судьи перед разбирательством дела спрашивают у сторон, есть ли возможность решить спор путем мирового соглашения или способом медиации, если такая возможность существует, то сторонам представляет возможность договориться, отложив судебный процесс на определенный срок. Это дает свои положительные результаты, таким образом многие вопросы находят разрешения не доходя до судебного разбирательства. В частности, примирительные процедуры регулируется главой 17 Гражданского Процессуального Кодекса РК. Мировое соглашение (мировая сделка) это договор, которым стороны прекращают спор или устраняют иную неопределенность в своих правоотношениях посредством взаимных предоставлений (уступок). Иными словами мировое соглашение — это обычный гражданско-правовой договор, которым стороны прекращают судебный спор и устанавливают новые права и обязанности. Хотим напомнить какие виды имеются для решения спора мирным путем. Существуют виды альтернативных процедур регулирования споров: переговоры, медиация, претензионный порядок. Дополнен исполнительной надписью, партисипативной процедурой, судебной медиацией.

Партисипативная процедура является совершенной новой процедурой, суть которой заключается в ведении переговоров участниками спора при активном участии адвокатов без судьи или другого нейтрального третьего лица. В этой процедуре адвокаты должны содействовать примирению спорящих сторон и нахождению взаимовыгодного решения, так как исход партисипативной процедуры зависит от них. Стороны в медиации не только решают спор путем переговоров, но и стараются сохранить дружественные отношения после медиации. При разрешении спора в процедуре медиации стороны не стараются доказать правоту или обосновать требования и возражения, а наоборот стараются достичь такого разрешения конфликта, которое устраивало бы обе стороны. Для расширения сферы применения медиации и уменьшения нагрузки на судей, процедура медиации внедрена в судебную систему. В целом, утвержденные судом соглашения об урегулировании спора в в порядке суд медиации и классической медиации, а также соглашение в порядке партисипативной процедуры имеют такую же юридическую силу, как мировое соглашение. Следовательно, принудительное исполнение данных соглашений производится по правилам исполнения мирового соглашения. **Манап КАСБАКБАЕВ, главный специалист-секретарь судебного заседания Талдыкорганского городского суда.**

МВД ПРЕДУПРЕЖДАЕТ
НОВАЯ СХЕМА МОШЕННИЧЕСТВА
ПОЯВИЛАСЬ В КАЗАХСТАНЕ

Министерство внутренних дел Казахстана 31 июля 2025 года предупредило граждан о новой схеме мошенничества при бронировании гостиничных номеров или апартаментов на популярных интернет-ресурсах, сообщает Zakon.kz. По данным ведомства, при бронировании апартаментов на интернет-ресурсах пользователям поступают сообщения с просьбой предоставить данные банковской карты, несмотря на то, что сведения о ней уже содержатся в личном кабинете и не требуют дополнительного подтверждения. В этой связи МВД призывает граждан быть внимательными при планировании отдыха или командировки в другой город или государство. Для того чтобы не попасться на уловки мошенников, необходимо: проверить адрес сайта: фишинговые сайты содержат мелкие изменения доменного имени (например, добавление буквы или изменение окончания); не передавать реквизиты банковской карты напрямую в чате с арендодателем; с особой внимательностью относиться к заманчивым предложениям — слишком низкие цены — один из признаков ловушки; ознакомиться с отзывами при аренде апартаментов или гостиничного номера, сроки их публикации и период размещения недвижимости на сайте, если апартаменты рекламируются уже несколько лет — это определенный показатель их надежности; стараться избегать условий, при которых арендодатель требует полной предоплаты за апартаменты, производить оплату за гостиничный номер и апартаменты, находясь на месте и лично убедившись в их наличии; остерегаться подозрительных сообщений: ссылки, отправленные в мессенджерах, по электронной почте или в соцсетях, могут вести на поддельные сайты; бронировать апартаменты или гостиничные номера только на известных платформах: если сайт выглядит сомнительно, лучше перепроверить и не рисковать.

СПОРТ – ДЕНСАУЛЫҚ КЕПІЛІ

ӨНІР СПОРТЫНЫҢ
ӨРКЕНДІ ҚАДАМЫ

ДЕРЕККӨЗДЕРГЕ ЖӘНЕ БІЛІКТІ МАМАНДАРДЫҢ ТҮСІНІКТЕМЕЛЕРІНЕ СӘЙКЕС ҚАЗІРГІ ЗЫМЫРАНДАЙ ЖҮЙТКІП ӨТІП ЖАТҚАН ЖАҒАНДЫҚ ҚОҒАМДА, ЯҒНИ, САНДЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫҢ ДАМУЫ МЕН ҚАЛАЛЫҚ ӨМІРДІҢ ҚАРҚЫНДЫ ЫРҒАҒЫ АДАМДАРДЫҢ ФИЗИКАЛЫҚ БЕЛСЕНДІЛІГІН ТӨМЕНДЕТІП, ДЕНСАУЛЫҒЫНА КЕРІ ӘСЕРІН ТИГІЗІП ОТЫРҒАН КЕЗДЕ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МӘСЕЛЕСЕРІ БАСТЫ НАЗАРДА. ДЕМЕК, ОСЫҒАН БАЙЛАНЫСТЫ, СПОРТТЫҢ ДЕНСАУЛЫҚҚА ПАЙДАСЫ МЕН ОНЫҢ МАҢЫЗДЫ РӨЛІ ТУРАЛЫ ТАҒЫ ДА АЙТА КЕТСЕК АРТЫҚ БОЛМАС ДЕП ОЙЛАЙМЫЗ.

Спорт – тек қана физикалық белсенділік емес, ол адамның жалпы денсаулығын нығайтып, өмір сүру сапасын жақсартуға ықпал ететін күшті құрал. Спорт – тек дене жаттығулары ғана емес, ол адам өмірін тәртіпке келтіретін, өрік-жігерді күшейтетін, жауапкершілік сезімін арттыратын өмір салты. Спортпен айналысатын адамдар әдетте дұрыс тамақтанып, зиянды әдеттерден аулақ болады. Спорт адамның күн тәртібін дұрыс жоспарлап, уақытты тиімді пайдалануға үйретеді. Спортпен тұрақты түрде айналысу денсаулықты қалыпқа келтіреді. Сайып келгенде Жетісу облысында да бұқаралық спорт пен дене шынықтыруды дамыту – өңір халқының денсаулығын нығайту, салауатты өмір салтын қалыптастыру және спорттық жетістіктерді арттыру мақсатында жүзеге асырылып жатқан негізгі бағыттардың бірі болып табылады. Бұл ретте осы мақсатта 2025 жылы дене шынықтыру мен спортты дамытуға жергілікті бюджеттен 22,9 млрд. тг бөлініп, өңірімізде дене шынықтыру және спортты дамыту бойынша бірқатар жұмыстар атқарылуда. 2025 жылға жан ба-

разрядты спортшы дайындалды.

Жарыстарда жоғары нәтижелер көрсеткен үздік 181 (солардың ішінде 82 мүмкіндігі шектеулі) спортшыға 78 мың теңгеден 471 мың теңгеге дейін ай сайын ақшалай жәрдемақы төленуде.

Орайы келгенде, облыс аумағындағы спорттық құрылымдар жайлы цифрларға жүгіне сөз етсек, бүгінгі таңда спорттық құрылымдар саны 1099 бірлікті құрайды (соның ішінде: 13 стадион, 3 спорт сарайы, 4 спорттық құрылымдар кешені, 42 спорт кешені), 2 шаңғы базасы, 7 атыс тирі, 17 хоккей

ды. 846 дене шынықтыру және спорт ұжымында 292 504 адам спортпен шұғылданады. Бұл дене шынықтыру және спортпен айналысатын облыс халқының 42 пайызын қамтиды. 854 секцияда 26 207 адам ұлттық спорт түрлерімен жүйелі түрде шұғылданады (оның ішінде 17538 ауылды жерде). Ұлттық спорт түрлерімен айналысатын халықтың үлесі - 8,9 % құрайды. Дене мүмкіндіктері шектеулі тұлғаларға арналған 24 спорт түрімен 1519 адам айналысады.

Сонымен қатар, қысқы спорт түрлері бойынша 205 секция жұмыс істейді. Оларда қысқы спорттың 7 түрімен 3 823 спортшы (оның ішінде 2539 ауылдық

лас спорттық залдар бар). Соның арқасында қазіргі таңда «Халықты 1000 адамға шаққандағы спорт инфрақұрылымымен қамтамасыз етілуі» көрсеткіші 64,1 пайызға жетті.

Қазіргі уақытта облыста 35 спорт мекемесі бар және спорт түрлерінен 60 аккредиттелген федерациялар жұмыс жасай-

жерлерде) айналысады, бұл облыс тұрғындарының спортпен шұғылданатын жалпы санының 1,3% құрайды.

Облыста бюджет және жеке кәсіпкерлердің қаражаты есебінен салынған спорттық құрылымдардың есебінен осы көрсеткішке жетіп отырмыз:

2024 жылдың өзінде ғана 18

спорт нысаны (3 дене шынықтыру-сауықтыру кешені (Текелі қаласы, Сарқан ауданы Алмалы, Панфилов ауданы Үшарал ауылы); Сарқан қаласында футбол манежі; 8 блокты-модульды спорттық кешен (Қаратал ауданы Көлбірлік, Тастөбе, Ескелді, Жаңаталап, Кербұлақ ауданы Қызылжар,

тұрады. Атап айтсақ, алғашқы жартыжылдықта 3310 спорттық іс шара ұйымдастырылып, өткізілді.

Соның ішінде, облыста тұңғыш рет жасөспірімдерге арналған «J-LEAGUE» ауқымды спорттық жобасының іске қосылғанын ерекше атап өтуге болады. Бұл бұқаралық спорттық ісшара өңірдің барлық аудандары мен қалаларын қамтып, оған жалпы 9 мыңға жуық бала қатысты.

Анықтама үшін: сәуір - мамыр айлары аралығында облысымызда «J-LEAGUE» жобасының іріктеу кезеңі өткізілді. Іріктеу кезеңге жалпы 887 команда, 8870 бала қатысты. Оның нәтижесіне сәйкес, ақтық кезеңге 8 аудан, 2 қаладан жалпы 150 команда, 1500 бала өтті. Атап айтсақ, футболдан «Былғары доп» жарысына 90 команда, 900 бала, волейболдан «Теңбіл доп» жарысына 30 команда, 300 бала, баскетболдан «Алтын доп» жарысына 30 команда, 300 бала.

2025 жылдың маусым айында «J-LEAGUE» жобасының ақтық кезеңі өтті. Нәтижеге сәйкес

Ескелді ауданы Елтай, Шымыр, Жетісу); 2 «Қазақстан халқына» ҚҚ есебінен (Ақсу ауданы Қапал ауылы, Панфилов ауданының Көктал ауылы); 2 нысан жеке инвестор есебінен (Талдықорған қаласында волейбол оқу-жаттығу кешені және 40 орынды тұрғын үй; Үстел теннис орталығы); Талдықорған қаласындағы орталық стадион қайта жаңғыртудан өтті), қолданысқа берілсе, биыл тағы 5 нысан (Алакөл ауданы Лепсі ауылында дене шынықтыру-сауықтыру кешені мен жатақханасының, жылыту қазандығының құрылысы, Алакөл ауданы Қабанбай ауылына 80 орынды спорттық кешен және Қарабұлақ ауылында блокты-модульды спорттық кешені, Қаратал ауданы Алмалы ауылында блокты-модульды спорттық кешені, Талдықорған қаласында көркем гимнастикаға арналған зал салынууда және жеке инвестор есебінен Қаратал ауданы Көлпе ауылында инвестор есебінен блокты-модульды үстел теннис кешені) салынууда.

Бұқаралық спортты дамыту бағытында да өркенді істер жүзеге асырылуда. Бұл тұрғыда спорттық-бұқаралық іс-шаралардың күнтізбелік жоспарына сәйкес, облыс аумағында спорт түрлері бойынша спартакиадалар, турнирлер және біріншіліктер өткізіліп

жеңімпаздар мен жүлдегерлер дипломмен, кубокпен, грамоталармен, медальдармен және демеушілер дайындаған жазғы лагерьге жолдамамен, футбол формаларымен, футбол доптарымен және жаттықтырушылары қаржылай сыйақымен марапатталды.

Алматы облысының дене шынықтыру және спорт басқармасы алдағы уақытта да жетісу спортшыларының жоғары жетістіктерге жетіп, өңір намысын абыроймен қорғауға тыңғылықты әзірлігін қамтамасыз етуге және бұқаралық спортты кеңінен дамыта түсуге атсалыса беретін болады.

Алуа БАУЫРЖАНҚЫЗЫ,
Жетісу облысы дене шынықтыру және спорт басқармасының баспасөз хатшысы.

ЖАН ЖЫЛУЫ

ЕҢ ӘСЕРЛІ ҚЫСҚА ӘҢГІМЕЛЕР

Таңертең үйге келе жатсам, кіреберісте жазу ілініпті: «Құрметті, көршілер! Бүгін шамамен 9.20 үйге кіретін есіктің маңында 120 сом жоғалды. Тапқан адам 76 пәтердегі жалғызбасты анаға апарып бере салыңыздаршы! Зейнетақысы – 15 мың ғана екен». Әмиянымды ашып 120 сомды ыңғайлап қолыма алып, әлгі пәтерге барып, қоңырауын бастым. Ақша ұстаған қолымды соза беріп едім, есік ашқан кісі бас салып құшақтай алды. Сасып қалдым. Бірдеңелерді айтып, көзінің жасын сүртіп жатыр. Не болғанын түсінбей қалдым. «Ұн әкелуге шығып едім. Келгенде қалтамнан кілтімді алдым, сол кезде түсіріп алған шығармын». Бірақ! Ақшаны алмады. Бүгіндікке оның ақшасын тапқан алтыншы адам екенмін! Адамдар! Мен сендерді жақсы көрем!

Базарға бара жатсам, маңайындағы тар жолда шашы аппақ құдай қария кісі құтыдағы гүлін сатып тұр екен. Сұрағанынан да артық қылып беріп кеттім. Көзіне жас алған апам, «шалға ет алайын» деп аяғын жылдам басып кетіп барады. Құтыны ұстап үйге әкелдім. Таңертең ояңсам, гүл ашып, құлпырып тұр екен.

Өзімді ешқашан сүйкімді деп санаған емеспін. Бір күні сөз байласқан жігітім екеуіміз сөйлескен соң ол телефон тұтқасын дұрыс қоймай қалды. Ар жағынан бөлмелес досы-на мен туралы айтып жатты. Бүгін қандай сұлу болғанымды, мен қасында жүргенде жаны жадырайтынын жеткізді. Мені қатты сүйетінін мойындап жатты. Естіп алып, есімнен танып, бақырып жыладым. Өмірімде бірінші рет өзімді сұлу сезіндім.

Сауда орталығында құрбым екеуіміз қыдырып жүрген едік. Жарнаманың викториналық ойынына қатысып, жұмсақ ойыншық ұтып алдық. Жанымызда ақыл-есі кемдеу баласын жетектеп жүрген бір әке болды. Біз ойыншықты сол балаға беріп кеттік. Ол бізге «рақмет» деді. Әкесі соны естіп жылай жаздады. Баласы көптен бері сөйлемей кеткен екен.

Жұмыстан келе жатсам, метроның жанында бір ақсақал отыр. Алдындағы жаймада күллі орден-медалі жатыр. Са-тып, күн көрісін айырып отырған түрі. Жанына келдім де, қалтамдағы бар ақшамды жаймасының үстіне төге салдым. «Менің ақшамды алыңыз. Бірақ арыңыз бен ерлігіңіздің

қадіріне жетпейтін адамдарға орденді сатпаңызшы!» дедім. Ардагер көзіне жас алды. Ақшамды қалтасына салды да, ордендерін жинады. «Рахмет, қызым!» деді. Осындай сәтте бүкіл әлемді өзгертіп жіберетіндей боп кетем. **baribar.kz сайтынан алынды.**

Қан-сорғыш	↙	Алғыр	↙	Тамаша	↙	Алты бақан	↗↘	Бай-ланған лента	↗		↙↘		↙	Мазак	↙	Поро-ход	Ел іші ... кеніші
	↘			Жалау	→		Шалбар асты		Армян тауы		Өсиет	Бөйге		Цирк алаңы		Реңді	↘
Ұлттық төсеніш		Орысша сұрақ		Үкімет мүшесі		...-жұлақ	→				Финиш (ант.)	↘					
	↘		↘	↘				ОҚО өзені	→			↘	Қағида	→			
Пеш	→					Қой	↘↗								Жер өлшемі	→	
Қонар-ын сай біледі	Шахта жұмыс-шысы	→					Ғылым	Асыл тұқымды жылқы		Сырқат		Таңба	→		Авто-мобиль мар-сы		Кеңес
↘	Серт	Үлес	→				↘	Узақ жасай-тын ағаш	↗↘			Берін жара-тушы	→		↘		↘
↗↘			↘↗	Қаңқа (орыс.)	→			↘		Пинок-кио		Сұлу қыз		Киіз үй сүйегі	→		
	Қызыл балық		Әлім-құлов (жазушы)		Адам сұрағы	→			Киелі ай	↘	Апорт	→	↘			Даңқ	
↗↘					Өтеке-шова	→			↘					Кең бөлме	→	↘	
	Екі жердің арасы		Даңқ	Улы жөндік		Ынжық	Түйе	→			Алақан өлшемі	→			Азан		Майда жеміс
↗	↘		↘	↘	Ішкен	Жабыл-маған	Құранды жатқа оқитын адам	Құнар-лы азық	→			...-сезім		Жұп емес	→		↘
Мейман		Бас киім	→		↘	↘	↘		Ныспы	→	Қаеу-сет	↘	Әскери альянс	↗			
↗		Сауға	→					Француз футбол-шысы	→		↘		↘	Асық		Шошқа	
Өскен күшік		Жүкті болма-ған мал	→					Тропик жемісі	→						Арап әрпі	→	↘
↗			Шілде	Құма-лақ	→			Дөңді дақыл	→					Қолам-та	→		
... сөзде ұят жоқ		Шығын	↘			Пияз	Ақпа-рат	↘	... солға	Ангола аста-насы		Әккі		Континент	Амон ...	→	
↗		↘	Төсеніш	...-сіңлілі	↘↗					↘		↘	Гектар	↘	Есім-дері бір	↗↘	
Төлем	Тілінің мүкісі бар	→	↘	↘			Шаян		Оңт.Аме-рика елі Нота жазатын сызық	→			↘		↘		Арғы-мақ
↗				Қазақша журнал	→		↘		↘			Арқа жақ	→			Өрмен	Дөл
Елді мекен	Лока-тор	→				Мар-дымсыз		Тонна	→		...-анық	...-Пас	Туған жер	→		↘	↘
↗				Тырнақ бояуы	→	↘		Сенімді	→		↘	↘	Заңсыз ақша	→			
Тал	Борыш	→					Курорт-ты қала	→					Сақа	→			

Меншік иесі
"АЛМАТЫ-БОЛАШАҚ" АҚ

Құрылтайшы: **Ырым КЕНЕНБАЙ**

Баспахана директоры
Бақберген ТУКИБАЕВ

Бас редактор
Баян ТАҢАТАРОВА

Редакция алқасы:

Гүлнұр БАЙМУХАН – редактордың орынбасары
Зарина БЫЖЫБЕК – корректор-журналист
Мұрат КҮМІСБЕК – журналист

Кезекші редактор: М. КҮМІСБЕК

Газет Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінде 2007 жылғы 27 тамызда тіркеліп, № 8639-Г куәлігі берілген.

Газет аптасына бір рет, жұма күні шығады. Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді. Жарнама мен хабарландырулардың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты.

Газет Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32 үйде "Алматы-Болашақ" АҚ филиалы "Оффсет" баспаханасында басылады.

Редакция мекенжайы: 040000, Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32-үй, екінші қабат.

Телефондары: 8(7282) 41-11-70, 41-11-42;
E-mail: alatau.offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru
Сайты: alatau_gazeti
Газет 07.08.2000 жылдан бастап қазақ және орыс тілдерінде аптасына бір рет - жұма күні шығады.

Таралымы 2700
Тапсырыс № 806

Индекс 15534